Geregistreer aan die Hoofposkantoor as 'n Nuusblad

DIE HERVORMER

OFFISIEEL · ORGAAN · VAN · DIE · NEDERDUITSCH · HERVORMDE · KERK · VAN · AFRIKA

2 4 MAR 1945

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK
AFRIKA
EENDRACT
MAAKT
MACT

MERENSKY-BIBLIOTEEK
UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
Klasnommer 2(68)
Registernommer K. 87/1.

Jaargang
XXXVII

MAART 1945

Redakteur: Ds. Joh. Dreyer, Bergstraat 77, Potchefstroom.

Geld-terug-waarborg

GELD-TERUG-WAARBORG.

Gebroke gesondheid, folterende pyn, lusteloosheid en alle soorte liggaamskwale word meestal veroorsaak deur niks minder as gif in die gestel — skadelike sure en afvalprodukte wat deur onvoldoende verwydering opgehoop het. R.U.R., die beroemde Nu-Seelandse middel, werk saggies op die Lewer, Niere, Maag, Ingewande, Blaas en Derms en verwyder gereeld en seker die gif, suiwer die bloed en gee u wonderlike verligting. U geld sal in vol terugbetaal word as U by 'n volledige behandeling geen baat vind nie.

BEVRY VAN PYNE EN NEURITIS.

Hier is een van baie voorbeelde van hoe R.U.R. die gestel van pynveroorsakende gif suiwer. Mevr. L. Hubert, van Strubenstraat, Pretoria, wat ons die gebruik van haar portret welwillend toegestaan het, skryf: „Ek het u R.U.R. met groot sukses gebruik—ek het verskriklik aan Neuritis gely, my hande, vingers was so sleg dat ek my naald amper nie kon vashou nie . . . ek het flou gevoel . . . kon amper nie buk om my skoene en kouse aan te trek nie—pyn het verdwyn na gebruik van u beroemde R.U.R.-middel.

R.U.R
for RHEUMATISM
LUMBAGO
SCIATICA
NEURITIS
& GOUT
Sold with Money Back Guarantee

R·U·R

vir RUMATIEK
MAAGKWALE
en 19 uit 20 van
ons gewone ongesteldhede.

NEERGEVEL IN KRAG VAN SY LEWE

Busbestuurder, 38 jaar, moes werk opgee. 'n Busbestuurder moet gesond en wakker wees. Dit is daarom interessant om te lees hoe Mnr. George Walgers, van Queensweg, „Five Rock", Sydney, die pyn van spit en heupjig, wat hom so erg aangetas het dat hy verplig was om met werk op te hou toe hy 38 jaar was, oorkom het. Mnr. Walgers verklaar: „Na die eerste pakkie R.U.R. het ek begin verligting kry en kon eindelik regop staan en weer slaap. Daarna het ek 'n kuur gevolg en kan met waarheid sê dat die pyn heeltemal weg is. Ek is terug op werk en kan selfs in my tuin spit. Ek neem nou R.U.R. tweemaal per week en voel weer soos vroeër."

MAAK DIT SELF AAN

Wat 'n voordeel en 'n besuiniging om u eie medisyne te kan aanmaak van vars, gekonsentreerde bestanddele. Verkrybaar by alle aptekers en winkels teen die volgende pryse: 5/6 klein pakkie (Vir 2½ weke se behandeling) of 10/6 groot pakkie (vir 5 weke se behandeling), waaraan 'n Geld-Terug-Waarborg verbonde is. Koop vandag 'n pakkie R.U.R.!

Skryf om kostelose, beskrywende pamflet aan die enigste Suid-Afrikaanse Distribueerders, Hill & Murray (Edms.) Bpk., Afdeling 262, Posbus 948, Johannesburg.

Die Hervormer

Redakteur : Ds. JOH. DREYER, Bergstraat 77, Potchefstroom.
Redaksiekommissie : Ds. F. J. L. BOOYSEN, prof. dr. S. P. ENGELBRECHT,
prof dr. B. GEMSER, ds. E. S. MULDER.

Die blad verskyn op die 21ste van elke maand; as die 21ste op 'n Sondag val, dan op die 22ste. Stukke vir publikasie moet die Redakteur veertien dae te vore bereik. **Aan die Administrateur van die Kerk, die Heer J. H. H. Janson, Bus 19, Dullstroom,** moet gestuur word: 2/6 per jaar intekengeld; geboorte-, verlowings-, trou- en doodberigte teen 10/- vir 'n maksimum van 60 woord **vooruitbetaalbaar;** adresveranderings, vermeld sowel ou as nuwe adres. Alles i.v.m. advertensies aan mnr. W. v. Namen, Meischkegebou 25, Johannesburg.

JAARGANG XXXVII. MAART 1945. No. 1.

Uitbreiding van die Huweliks-regte van die Vrou

By die Volksraad is 'n private wetsontwerp ingedien deur ene Adv. Davis van Pretoria, waarin beoog word om die regte van die getroude vrou uit te brei. In ons uitgawe van Februarie ll. het ons 'n stuk geplaas daaroor, waarin deur ons Kerk beswaar gemaak word teen die wetsontwerp. Hoewel hierdie ontwerp reeds met die tweede lesing in die huis deur 'n merderheid aanvaar is, is dit daarmee nog nie op die wetboek van die land geplaas nie. Die derde lesing voor die huis lê nog voor. Dan kan dit nog uit die huis gepraat word en met allerhande amendemente verydel word.

Hierdie wetsontwerp wil aan die vrou die reg gee om self te beslis oor geld deur harself verdien of op 'n ander manier verkry na die huwelik bv. van iemand wat nog lewe en verder die reg om self kontrakte aan te gaan en in eie persoon in die hof te verskyn. Soos ons lesers weet kan die vrou, soos die wet nou is, nie op eie houtjie skulde maak en kontrakte aangaan sonder haar man nie en het sy nie alleen seggenskap oor wat sy self verwerf of geërf het nie.

Maar wat is die beswaar van die Kerk hierteen? Is dit nie billik teenoor die vrou wat getroud is met 'n swak man, wat haar erfporsie en selfs wat sy na die huwelik swaar verdien, deurbring en selfs uitdrink nie? Moet die vrou, as die swakkere geslag, soos dit in die huweliksformulier staan, nie meer beskerm word deur die wet een 'n slegte man wat haar tiranniseer nie?

Laat ons toegee dat daar sulke gevalle is en dat oppervlakkig geoordeel daar baie is wat vir so 'n wetgewing pleit.

Maar hierdie wetsontwerp is nie so onskuldig as wat dit lyk nie en nie so in die belang van die vrou self as wat dit voorgestel word nie. Dit moet uitgepluis en diep oor nagedink word wat die gevolge hiervan vir die huwelikslewe in die toekoms sal wees.

Daar is ernstige besware teen hierdie wetsontwerp. Sulke misstande dat die man die swaard verdiende inkomste van sy vrou deurbring is daar, maar hierdie gevalle is tog uitsonderinge en by verre na geen reël in ons volkslewe nie. Deur hierdie wetsontwerp egter word *wat uitsondering is as reël beskou.* In plaas van om hierdie gevalle as uitsonderinge te behandel en die bestaande wet tot beskerming van die vrou teen 'n slegte man *op hierdie punt* aan te vul en te verbeter en slegs in so 'n geval die vrou dan meer regte te gee, in plaas hiervan word die uitsonderinge tot reël verhef en word al die huwelike oor een kam geskeer en kry alle getroude vroue, gevraagd en ongevraagd, meerder regte. Dat die vrou buite die man om en sels sonder sy medewete kontrakte kan aangaan is tog abnormaal. Hierdie abnormaliteit sal, as die wetsontwerp op die wetboek van ons land geplaas is, tot normaal verhef word.

Daar word gesê: Maar die Kerk het hom tog nie teen huwelike op huweliksvoorwaarde uitgespreek nie en waarom dan teen hierdie ontwerp? Maar die een gaan veel verder as die ander. Daarmee bedoel ons dat die ontwerp die beginsels van ons huwelikslewe aantas. Al het die vrou meerdere regte as sy op huweliksvoorwaarde getroud is, tog word in so 'n huwelik die beginsel dat die man die hoof van die gesin is, nie oorboord gegooi nie. Al kan so 'n vrou selfstandiger optree en kontrakte aangaan, tog moet haar man nog altyd teken saam met haar nl. „bygestaan deur my man". Hier word die eenheid van die huwelik nog erken en dit is een van die hoekstene van die huwelikslewe, sowel volgens ons Hollands-Romeinse regspleging as ook, en hier lê ons klem op, op grond van die Skrif.

Die beginsels van ons Hollands-Romeinse reg wat die huwelik betref is alreeds op gewys deur Prof. Dr. D. Pont in ons vorige uitgawe. Ons laat dit aan sy bekwame pen en aan die regsgeleerdes van ons Kerk en ook van ons volk oor om verder op te kom vir die goeie reg van ons Hollands-Romeinse reg in die onderhawige geval en om aan te toon waar daardie reg verkrag word.

Ons wens egter self verder daarop te wys dat die wetsontwerp 'n ondermyning is van die skriftuurlike beskouing van die huwelik. Die Skrif en ook die huweliksformulier wat daarop gegrond is, gaan van die beginsel uit dat die man die hoof van die vrou is, soos Christus die Hoof van sy gemeente, sy bruid, is. God het dit verorden dat die man oor die vrou sal heers, nie soos 'n tiran nie, maar soos Christus oor sy gemeente regeer. Die man moet oor die vrou heers, soos oor een wat hy liefhet soos sy eie liggaam. Dit wetsontwerp, wat nou voor die Volksraad dien, onderskryf nie hierdie beginsel nie.

Verder gaan die Skrif, en gevolglik ook die huweliksformulier, uit van die beginsel van die eenheid van die huwelik, en daardie eenheid geld ook die huweliksbesit van die vrou. Die man wat die roeping het om te sorg vir sy gesin, moet die beskikking hê ook oor die eiendom van die vrou om dit ook aan te kan wend in belang van die gesin.

Die wetsontwerp ondermyn egter hierdie eenheid van die huwelik. Die vrou word almeer 'n selfstandige grootheid naas en selfs teenoor die man en dit sal bepaald die eenheid van die huwelik loswikkel. Die gemeenskaplik belang sal almeer op die agtergrond raak en almeer sal dit word: jou goed, jou belang i.p.v. ons goed, ons belang.

'n Derde beswaar op bybelse gronde is dat hierdie wetsontwerp die waardigheid van die vrou aantas. As dit ontwerp wet word sal dit nuwe geleenthede skep vir bedrog en die vrou wat dan kontrakte op haar eie kan aangaan sonder medewete en goedvinde van haar man, sal dan, meer às helaas reeds nou die geval is, in die hof moet verskyn. Sy sal, so word gesê, vryer wees, maar sy boet die eerbied vir haar veel meer in as wat nou reeds die geval is. Die sierlike kleed van ingeetoëenheid en eerbaarheid wat die Skrif haar omhang sal dan almeer vlekke opdoen. Haar „sagmoedigheid en stille gees wat baie kosbaar is voor God", haar „voorbeeld van sedigheid" wat baie kosbaar is vir haar gesin, sal dan, as eg vroulike karaktertrekke, almeer plek maak vir manlike eienskappe. En daarmee sal ons vroue, ons gesinne, ons volk armer wees.

God beware ons daarvoor.

JOH. DREYER.

Oordenking

TYE VAN VERKWIKKING.

Handelinge 3 : 19-21: „Kom dan tot inkeer en bekeer julle, sodat julle sondes uitgewis kan word en tye van verkwikking van die aangesig van die Here mag kom, en Hy Hom mag bestuur wat vooraf aan julle verkondig is, naamlik Jesus Christus, Hom wat die hemel moet ontvang tot op die tye van die wederoprigting van alle dinge waarvan God van oudsaf gespreek het deur die mond van sy heilige profete."

Die koms van die Messias moes vir die Joodse volk 'n heilstyd gewees het, 'n tyd waarin die woestyn sou bloei; 'n tyd waarin God met Israel 'n nuwe verbond sou maak, om sy wette in hulle harte te skryf, sodat elkeen Hom sou ken, klein en groot onder hulle, sodat hulle vir Hom 'n volk sou wees en Hy vir hulle 'n God. Met hierdie doel het die Christus die kinders van Jerusalem wou bymekaarmaak soos 'n hen haar kuikens. Maar hulle het nie gewil nie. Hulle het die Leidsman tot die lewe doodgemaak.

Daarom het Jesus geween oor hulle lot en uitgeroep: „Kyk julle huis word vir julle woes gelaat." Die vleeslike Israel of Jodedom het toe weer in ballingskap gegaan, om hulle Messias nie meer te aanskou nie, „totdat hulle sal sê: Geseënd is Hy wat kom in die Naam van die Here", d.w.s. totdat hulle tot inkeer sal kom om Hom aan te neem as die Christus, die Seun van God.

Tog het hierdie volk in hulle verwerping van die Christus maar net tot vervulling gebring wat God in sy Raad vantevore bepaal en laat verkondig het, nl., dàt die Christus sou ly en sterwe, om só die verlossing van sondaars te bewerkstellig. Hierdie volk het ook nie 'n duidelike besef gehad van wat hulle gedoen het toe hulle Jesus gekruisig het nie, sodat Hy self vir hulle kon bid: „Vader vergeef hulle, want hulle weet nie wat hulle doen nie".

Nou, ná die opstanding en hemelvaart van Christus, verkondig Petrus aan die Joodse volk dat daar ook vir hulle nog heil kan voortvloei uit die kruisdood van Christus, as hulle tot inkeer kom om Hom aan te neem.

„Kom dan tot inkeer en bekeer julle sodat julle sondes uitgewis kan word en tye van verkwikking van die aangesig van die Here mag kom", so roep hy hulle toe.

Die heilsorde wat die apostel hulle hier voorhou is dan die volgende: Bekering — vergewing van sonde — verkwikking (d.w.s. geestelike vernuwing, verfrissing) — wat dan uitloop op die wederkoms van Christus — en die wederoprigting van alle dinge, of herskepping.

In hierdie oproep tot bekering aan die Joodse volk gerig, gebruik die apostel twee woorde om die proses van bekering van twee kante te belig, waarop ons moet let:—

(1) Die Griekse woord **metanoêsate** wat in die Afrikaanse Bybel vertaal word met „kom dan tot inkeer" beteken letterlik: „verander julle gedagtes; kom tot besinning en dink nuwe gedagtes" aangaande Jesus Christus.

(2) Die tweede woord **epistrepsate,** beteken letterlik „draai om", „verander van rigting — slaan 'n teenoorgestelde koers in". Ons dink hier aan die woord uit Jesaja 55: „Laat die goddelose sy weg verlaat en die kwaaddoener sy gedagtes, en laat hy hom tot die Here bekeer".

Dus, wat Petrus aan die Jode voorhou, is om hulle gedagtes of gesindheid teenoor Jesus te verander en om te draai na Hom toe. Waar hulle tot nou toe verkeerde en vyandelike gedagtes oor Jesus gekoester het, moet hulle nou regte, gelowige gedagtes dink en afsien van die rigting van vyandskap en omdraai en na Hom toe kom as hulle Verlosser.

Bekering beteken dus hier 'n geestelike omkeer, in gedagte en in daad, van verwerping tot aanneming, van ongeloof tot geloof in Jesus as die Christus.

Wat hulle van die Christus dink, sal ook hulle houding teenoor Hom bepaal.

So lank Hy gehou word vir een wat geen gestalte of heerlikheid het nie, sal 'n mens ok sy gesig vir Hom verberg; solank Hy gehou word vir een wat geplaag en van God geslaan was, solank sal 'n mens Hom ook nie begeer of na Hom die toevlug neem nie.

Kom 'n mens egter tot inkeer, tot besinning, tot beter insig in wie Jesus is, namelik dat Hy die Christus, die Gesalfde, die Seun van die lewende God is; dat Hy is die Verlosser van die wêreld, die Leidsman tot die Lewe en die Koning van alle Konings, dan kom ook berou en terugkeer, toekeer na Hom toe met die smeekroep: „Here, ontferm U oor my!"

Wat dink u van die Christus? Hiervan hang alles af. Verander u (verkeerde) gedagtes oor Hom en draai om!

Die eerste en onmiddelike gevolg van sodanige gelowige bekering tot Christus is die vergewing of uitwissing van die sonde. Selfs oor hulle wat direk aandadig was aan die kruisiging van die Heiland kom sy bloed as soenoffer, om hulle harte te reinig van alle ongeregtigheid en hulle vrede met God te skenk, mits hulle met boetedoening en gelowig na Hom toe kom.

As vanself volg op die vergewing dan ook „tye van verkwikking". Vir die arme Joodse volk oor wie die Heiland met innerlike ontferming bewoë was omdat hulle was (en nog ís) soos skape sonder 'n herder, sal bekering tot Christus niks minder beteken nie as om 'n goeie Herder te vind, 'n Leidsman uit die dood tot die lewe. Vir hulle hongerige en dorstige siele sal sy gekruisigde liggaam en vergote bloed word brood en drank tot die lewe. Hy sal aan elke boetvaardige gelowige skenk „lewende water waarvan hy nooit weer sal dors kry nie, maar dit sal in hom word 'n fontein van water wat opspring tot in die ewige lewe."

Dit geld nie alleen vir die indiwiduele Jood nie, maar veral ook vir die Joodse volk as vleeslike nageslag van Abraham. Indien hulle as volk hulle gedagtes aangaande Jesus wil verander en hulle ongelowige weg wil verlaat, sal daar vir hulle ook weer tye van verkwikking aanbreek, tydelik en ewiglik. Dan word die Christus vir hulle ook weer 'n Messias, Een wat die afgebroke tak van die olyfboom weer kan inent, wat vir hulle niks minder nie as wederoprigting sal beteken. So sal hulle dan ook met 'n opgehewe hoof die Heiland uit die hemel kan verwag by sy wederkoms.

Hierdie heilsorde van inkeer en bekering — vergewing — verkwikking — wederherstel word vir ons geleer in die hele Skrif. Dis as 't ware 'n staande aanbod aan al wie gesondig het: „Ek het geen behae in die dood van die sondaar nie, maar daarin dat hy hom sal bekeer en lewe." „Laat die goddelose sy weg verlaat en die kwaaddoener sy gedagtes; en laat hy hom tot die Here bekeer, dan sal Hy hom barmhartig wees, en tot onse God, want Hy vergeef menigvuldiglik"; en die gevolge sal wees, dat die siel hom in vettigheid sal verlustig, as gevolg van die vernuwing van die ganse lewe. Vir 'n doringboom sal 'n sipres opgaan; vir 'n distel sal 'n mirteboom opgaan. Verkwikking en wederherstel dus. 'n Heilstyd breek aan nà bekering en vergewing van sonde.

Ook in die geskiedenis van die Godsvolk Israel word hierdie waarheid oor en oor bevestig deur die feite: Afval en ongeloof bring onheil en smart; terugkeer en geloof bring vergewing en herstel — tye van verkwikking. Ons dink hier veral aan die woestynreis, die tye van die Rigters en van die Ballingskap.

Dit blyk ook in die lewens van indiwiduele persone, so nie uiterlik nie, dan tog altyd geestelik. Aan Kain word nà sy misdaad gesê: „As jy wil, daar is verhoging". Dit ondervind 'n man as Dawid: Sy sonde en afval baar smarte; sy berou en bekering bring vergewing en tye van verkwikking en wederherstel.

Ook Petrus het as gevolg van sy ondervinding in Getsemane verkeerde gedagtes oor die persoon van Jesus gaan dink, met die gevolg dat hy smartlik geween het; daarná „verander hy sy gedagtes" weer en „draai om" na Jesus toe. Tye van verkwikking en wederherstel volg.

In die Openbaringboek word die aanbod deur Christus gemaak: „As iemand my stem hoor en die deur oopmaak, sal Ek ingaan en met hom maaltyd hou, en hy met My". Tye van verkwikking dus.

Brs. en susters, glo u waaragtig aan hierdie heilsorde? Is u daar eerlik van oortuig dat bekering lei tot verkwikking en herstel? Die wêrld verwerp dit ten enemale. Meen u nie miskien ook nog soms dat daar êrens weg van God en weg van Jesus af, in die „ver land" van die verlore Seun, verkwikking vir die siel en volheid van lewe te vind is nie? So het die verlore seun ers geglo en tot sy ontnugtering uitgevind dat in die ver land slegs varkpeule vir die siel in 'n gemeenskap van varke te vinde is.

Glo ons as 'n volk ook nog daaraan dat tye van verkwikking alleen maar ook vir seker sal volg op inkeer en bekering? Ook tot ons as 'n volk kom die dringende oproep van die Woord van God: „Verander julle gedagtes en gesindheid en keer tot God en sy Christus, sodat daar tye van verkwikking kan kom, wat sal lei tot herstel van die Christelik-nasionale volksbestaan. Nuwe lewe, nuwe liefde, nuwe eenheid en gevoel van saamhorigheid — 'n ware wederopstanding van 'n vermoeide en geplaagde Afrikanervolk kan en sal volg op egter bekering tot Jesus Christus en sy Woord.

Dieselfde heilsorde geld ook maar altyd vir die Kerk op aarde: Inkeer — bekering — vergewing — verkwikking — en dan verheerliking by die wederkoms van Christus.

Maar wat met die volk en die kerk sal gebeur moet altyd begin by die indiwidu. Elkeen moet persoonlik aandag gee aan hierdie wekstem.

Bekering tot Christus sal elke keer vir die siel beteken verkwikking en herstel. Maar ons glo dit nie altyd met die hele hart nie, daarom huiwer ons. Ons is oorbewus van die kruis wat ons sal moet dra as navolgers van Christus, en dan meen ons dat sy juk swaar en terneerdrukkend sal wees; dat dit dus eintlik alle sielsverkwikking in hierdie lewe sal wegneem. Só gesien, het Hy dan vir ons geen heerlikheid dat ons Hom sal begeer nie; só word sy Evangelie en uitnodiging om tot Hom te kom tot 'n las en 'n struikelblok, en ons verwerp dit.

Nee, laat ons ons gedagtes oor Jesus verander; laat ons oor Hom dink soos ons Hom leer ken in sy Woord. Laat ons gelowige gedagtes dink: Hy verseker ons dat sy juk sag en sy las lig is; Hy verseker ons dat ons by Hom rus vir ons siele sal vind juis wanneer ons bereid word om sy kruis op te neem.

En vra maar aan almal wat dit op die proef gestel het of dit nie waar is nie. Vra aan 'n Maria Magdalena wanneer daar verkwikking vir haar siel was, toe sy in sonde weg van die Heer geleef het, dan wel nadat sy na Christus toe gekom het; vra dit ook aan die Smaritaanse vrou; vra dit aan Petrus; en vra dit aan al die dissipels. Hulle is almal eenstemmig in hulle getuienis: „Here na wie toe sal ons anders gaan? U het die woorde van die ewige lewe!"

Dink aan Jesus as die goeie Herder wat sy lewe gee vir sy skape.

Dink aan hom as die leidsman nie *weg* van die lewe nie, maar *tot* die lewe.

Hy is die Weg en die Waarheid en die Lewe.

Dink aan Hom as die een wat vir u gekruisig is, sodat u siel kan lewe van nou af tot in ewigheid. En as u dan u gedagtes aldus verander het, draai dan ook om van die weg van smart wat u tot hiertoe gevolg het en gaan na Hom toe.

Dan sal tye van verkwikking vir u siel aanbreek. Hy maak u hoof vet met olie; u beker sal oorloop; net goedheid en guns sal u volg al die dae van u lewe. En so sal u blymoedig kan uitsien na die dag van sy wederkoms, die dag wanneer Hy 'n nuwe hemel en 'n nuwe aarde sal skep, vir 'n wedergebore mensheid.

Tye van verkwikking tot in ewigheid.

Amen. J.J.E.

Offisiëel

Beroep Aangeneem:

Prop. Snyman na Dullstroom c.a.

* * *

Beroep Bedank:

Ds. A. Oosthuizen van Noordelik-Pretoria na Lichtenburg.

Prop. Snyman vir Delarey en vir Louis Trichardt.

Ds. F. J. van Zyl van Standerton na Zeerust.

* * *

Beroep:

Ds. W. van Bergen van Volksrust na Bethal.

Ds. W. M. Wolmarans van Brits na Heilbron en Parys.

Adres: Ds. Brandt:
„ Beatrix", Ranelaghweg, Claremont, Kaapstad.

* * *

Scriba, Potgietersrust:
Br. J. C. Bezuidenhout is nie meer scriba van Potgietersrust nie. Voorlopig moet alle korrespondensie aan Ds. G. C. Coetzee, Markstraat, Potgietersrust, gerig word.

* * *

Nagmaal:
Potchefstroom: 7 en 8 April.
Carolina: 21 en 22 April.
Die konsulent van die gemeente is nou ds. P. S. Dreyer van Pretoria.
Ruskoppies: 19 en 20 Mei.
Die huisbesoek is weens die sitting van die Alg. Kerkvergadering uitgestel tot tussen Mei en Augustus.
Roossenekal: 21 en 22 April, en nie meer soos eers bepaal in Mei nie.

* * *

Skrifkennis deur J. P. Malan:
In ons uitgawe van 22 Des. ll. het ons daarop gewys dat ons te min weet van hierdie „ Skrifkennis" wat uitgegee word deur die Alma-Boekklub om dit by ons lesers te kan aanbeveel. Dit blyk nou later dat die opsteller daarvan geen sekte verteenwoordig of vreemde leer voorstaan nie, maar lidmaat van die Geref. Kerk is.

* * *

Bydraes ontvang vir Gedenksteen vir wyle ds. Brandt:

Germiston	£2	0	0
Roodepoort	2	0	0
Westdene	2	0	0
Vereeniging	18	10	0
Newlands	2	0	0
Turffontein	3	0	0
Randpoort	2	0	0
Johannesburg Noord	2	0	0
Johannesburg	32	18	0
Totaal	£66	8	0

J. H. GREYLING,
Sekr., Finan. Kom.

Ds. W. Huyzers van Boksburg-Benoni het onlangs 'n geslaagde mangeloperasie ondergaan. Aan God die dank vir die herstel.

Ds. A. Oosthuizen van Noordelike Pretoria het onder die seënende hand van die Here so gevorder na sy onlangse krankheid dat hy weer sy werk kon aanvaar.

Nuwe Kassier, Standerton, is br. M. C. Strydom, Posbus 237, Standerton.

BYBELKENNISEKSAMEN, 1945.

Rooster vir die hoogste afdeling.

OU TESTAMENT: Job 1 en 2. Konings.
NUWE TESTAMENT: Matteus Evangelie. Handelinge.
KORT BEGRIP: Vrae 48-74. Dit sluit in 'n deeglike kennis van die verklaring na elke vraag.
KERK GESKIEDENIS: „Suid-Afrikaanse Kerkgeskiedenis", deur Ds. A. J. G. Oosthuizen. (Sien ook Gesk. van die Ned. Herv. Kerk van Afrika deur Dr. S. P. Engelbrecht.)

NAGMAAL.

WOLMARANSSTAD: 7 en 8 April. Basaar 6 April om 7 nm.

Beroep bedank:
Ds. P. W. Venter, van Krugersdorp, na Pietersburg.

DULLSTROOM.
Ordening van Eerw. Prop. D. B. Snyman, D.V. op 13-15 April.

Vrydag, 13 April.
2.30 nm.—Ontvangs in stadsaal.

Saterdag, 14 April.
Voormiddag.—Basaar.
2.30 nm.—Ordening van Prop. D. B. Snyman deur Prof. Dr. J. H. Greyvenstein.
7 nm.—Intree Ds. D. B. Snyman.

Sondag, 15 April.
Nagmaal.

Professore, predikante en belangstellendes word vriendelik uitgenooi. Gee asb. vroegtydig kennis van oorkoms aan mnr. J. H. Janson, Dullstroom.

S. VERMOOTEN,
Konsulent.

* * *

SAKE VAN BELANG OP DIE VERGADERING VAN DIE ALGEMENE KOMMISSIE OP 7 EN 8 MAART 1945.

(1) Kennis is geneem van 'n private wetsontwerp wat voor die Volksraad dien te dien effekte dat die huweliksregte van die gehuwde vrou uitgebrei word en dat beswaar hierteen, sowel as 'n petisie, ingehandig is by die Volksraad. Prof. Pont het die vergadering verder toegelig en waardering is uitgespreek dat hy die voortou in hierdie saak geneem het omdat dit, ook in hierdie geval, geblyk het dat die verhouding tussen Kerk en Staat nie na wens is nie, daarom is besluit om 'n memorandum oor hierdie saak op te stel en dit persoonlik te gaan oorhandig aan die Eerste Minister en aan ander owerheidspersone. Die saak sal ook aanhangig gemaak word by die Inter-kerklike kommissie om die medewerking van die ander kerke te verkry.

(2) Die belange van die gemeentes in Oos-Afrika is breedvoerig besprek. Van die moontlikheid om 'n predikant te kry vir hierdie gemeentes in die nabye toekoms is met blydskap kennis geneem deur die vergadering. Die saak is nog onder onderhandeling.

(3) Adviese van die Regskommissie op verskillende wetspunte is ter tafel gelê.

(a) Om kombinasieberoepe volgens wet beter te reël en vas te lê. Die saak is egter nie afgehandel nie, maar terug verwys na die Regskommissie om die saak te heroorweeg en om opmerkings en aanbevelings op die vergadering geopper in oorweging te neem.

(b) Om te verduidelik wat onder 'n vrye woning verstaan word. Die advies is aanvaar. Belangstellendes sal besonderhede by die H.E. scriba kan kry.

(c) Om advies uit te bring oor die vraag hoe veranderings in die Registers van die gemeentes, waar nodig, gemaak kan word.

Ons gee die antwoord hier woordelik: By die antwoord op die vraag moet onderskeid gemaak word tussen die huidige toestand van sake, waarvolgens die geboorteregisters en die huweliksregisters van die Staat die enigste gesaghebbende registers wat dateer uit die tyd toe daar nog geen Staatsregisters was nie.

Wat die huidige toestand van sake betref geld die reël dat die register aan die Staat gesaghebbend is. Die kerklike register moet met die register van die Staat ooreenstem. Wysiging van die kerklike register sal dus altyd moet plaasvind in ooreenstemming met die register van die Staat. 'n Naamsverandering of die verandering van die geboorte- of huweliksdatum sal dus alleen kan geskied, indien bewys gebring word deur middel van 'n sertifikaat wat deur die betrokke registrateur afgegee is, dat die inskrywing in die Staatsregister lui, soos die verandering wat in die kerklike register verlang word.

Indien die kerklike register dateer uit die tyd toe daar geen Staatsregister bestaan het nie, sal die verandering alleen kan plaasvind op grond van 'n beëdigde verklaring van persone wat oor die wetenskap beskik om die verkeerde van die huidige inskrywing in die kerklike register aan te wys.

(4) 'n Staat van inkomste en uitgawes van die Voortrekker-tehuis aan die Universiteit van Pretoria is ter tafel gelê. Met blydskap is kennis geneem van die gesonde beleid en toestand van die inrigting.

(5) 'n Bespreking het plaasgevind oor Jeugwerk. 'n Rapport van die Kommissie vir die Jeug met aanbevelings word voorberei vir die Algemene Krkvergadering.

Ook is besluit tot 'n herdruk van die Bybelgeskiedenisboekie opgestel deur di. le Roux en Storm, nadat dit hersien is.

(6) Allerhande sake is bespreek en reëlings getref met die oog op die aanstaande Algemene Kerkvergadering D.V. op 8 Mei en volgende dae op Pretoria.

JOH. DREYER,
Vise-scriba van die Algemene
Kommissie.

Die Wartburg
Kerklike Berigte

Malopo.—Die volgende nagmaalsviering sal D.V. gehou word op Sondag, 22 April, in die huis van ouderling Swart op Allegheny. Dis baie sentraal geleë en is bereikbaar deur gemeentelede van alle kante. Hierdie nagmaalsviering is dan ook nie bedoel slegs vir een of ander afdeling nie, maar vir die hele gemeente. Katkisante vir aanneming moet die vorige Sondagoggend om 10.30 reeds by die huis van ouderling van Zijl by die Koppe wees. Die katkisasie sal deur hom en vanaf Donderdagoggend deur die predikant waargeneem word. Voorstelling vind dan Saterdagmiddag met die Voorbereidingsdiens plaas te Allegheny.

J. J. ENGELBRECHT,
Predikant.

* * * *

Laeveld.—Ons gemeente het die voorreg geniet om nagmaal te vier op 10 en 11 Februarie 1945. Al die dienste is waargeneem deur ons konsulent, Ds. C. S. v. H. Steenekamp. Ons gemeente is alweer sonder 'n leraar, maar tog dink God in sy genade altyd aan ons gemeente. Die Kerkraad se versoek aan die gemeente is, om so ver dit moontlik is, almal met ons volgende nagmaalsviering teenwoordig te wees, wat sal wees D.V. op die 3de naweek in Meimaand en nie soos gewoonlik die 2de nie, aangesien die Algemene Kerkvergadering daardie tyd sit. Die gemeente sal dan gevra word om 'n eie leraar te beroep. Ons meen dat die gemeente dan sal groei. Ons verwag 'n goeie opkoms om die saak deeglik te bespreek.

C. J. VAN SCHALKWYK,
Scriba.

* * * *

Hendrina.—Die jaar 1944 is met sy seëninge en smarte verby, en hierdie gemeente het met blye vooruitsigte die nuwejaar begin met hul eerste nagmaalviring op 16, 17 en 18 Februarie, met welke geleentheid die Ring van Pretoria hier sitting gehad het.

Dit was vir die gemeente 'n voorreg om die afgevaardigdes hier te onthaal as gaste.

Met die geleentheid was verskillende van die afgevaardigde predikante ons leraar behulpsaam, en is die gemeente bedien met treffende preke waarvoor ons hulle dankbaar is.

Vrydagaand het die jong mense 'n toneelopvoering en 'n musiekaand gegee, wat die mooi som van £24 opgebring het.

Saterdagaand het die gemeente saam met die afgevaardigdes 'n baie aangename braaivleisaand deurgebring wat ook £24 opgelewer het.

Tenspyte van die droogtes en verwoestende oorloë brei ons gemeente nog pragtig uit en ons hoop om in die toekoms nog een van die staatmaker gemeentes van die Hervormde Kerk te word.

Na die Ringsitting is almal weer versterk en volmoed huiswaarts.

Ons volgende nagmaal sal wees D.V. op die 2de naweek in April.

B. J. SPIES,
Scriba.

* * * *

Krugersdorp.—Dis aan die begin van 'n nuwejaar. Reeds het 'n jaar gemengd met teenspoed, kommer en sorg aan die een kant en voorspoed, seën en vreugde aan die anderkant, as 'n skaduwee verby gevlieg. Maar die gelowige mag nie gaan stilsit om te roes nie, want die stryd is heet en swaar. Dit vereis bomenslike moed en volharding.

Dit is dan ook hier dat ons herder en leraar vir ons die nodige inspirasie en bemoediging vir die stryd gegee het, by ons feesviering die 27ste en 28ste Januarie, deur die gepredikte Woord, wat 'n ware lafenis was vir die dorstige siel. Die preke was goedvoorbereidend, logies en sielevoedsel vir die hongeriges na die geregtigheid.

Dit is dan ook verblydend om te kan meedeel dat ons leraar, wat in die jongste tyd alleen en sonder hulpe die gemeente moes bearbei, weer ingesien het dat dit nie goed is dat die mens alleen is nie en daarom besluit het om hom in die huwelik te laat bevestig met mej. A. M. Bornman van Wolmaransstad.

Die huweliksbevestiging sal plaasvind by geleentheid van die nagmaalsviering op Sondag, die 8ste April om 6 uur nm. en sal voltrek word deur Prof. C. H. Rautenbach. Dis die innige begeerte van sy weleerw. om die gemeente alom verteenwoordigend te hê by die plegtigheid en almal word daarom baie vriendelik uitgenooi. Onmiddellik na die huweliksbevestiging sal die bruidspaar vertrek na Oos-Londen vir drie weke se rus. In die aand sal die diens waargeneem word deur Prof. C. H. Rautenbach.

Weer kan die gemeente vry asem haal, want ons leraar, Ds. P. W. Venter, het vir die beroep na Pietersburg bedank. Langs hierdie weg wil ons dan ook Ds. Venter van harte bedank vir sy keuse, wat deur die gemeente ten eerste gewaardeer word.

Die volgende nagmaalsviering is bepaal vir die 7de en 8ste April, wanneer dan ook die jaarlikse aanneming en voorstelling van jonge lidmate sal plaasvind.

M. J. REDELINGHUYS.

Kaapstad: Vir hierdie gemeente in die moederstad van ons land was 25 Febr. 'n groot dag, toe ds. Joh. Dreyer van Potchefstroom, ds. A. Brandt, laastelik van Bethal, bevestig het tot predikant van die gemeente. Die bevestiging in die oggend, sowel as die intreepreek in die aand, het plaasgevind in die saal van die Y.M.C.A. in Langmarkstraat. Voorlopig sal die dienste elke Sondagoggend om 10.30 ook daar gehou word. Albei dienste is deur 'n belangstellende gehoor bygewoon.

Dinsdagaand die 27ste is 'n gesellige funksie gegee ter verwelkoming van ds. en mev. Brandt, opgeluister met musiek en sang en voordrag. Met pouse is verversings bedien. Oudl. Schouten het namens kerkraad en gemeente ds. en mev Brandt verwelkom en aangetoon hoe die gemeente nitgesien het na gereelde bediening van Woord en Sakrament. Ds. Joh. Dreyer het namens die Algemene Kommissie en ook namens die moedergemeente van Transvaal ds. Brandt gelukgewens met sy beroeping en bevestiging en hom gewys op die groot taak om in hierdie ou kultuur- en moederstad van ons land die banier van die kruis te dra en verder die kerkraad en gemeente gelukgewens dat, nieteenstaande die groot tekort aan evangeliedienaars, Kaapstad daar nie alleen so gou daarin geslaag het om 'n leraar te kry nie, maar om so een, uitgeknip vir Kaapstad, soos ds Brandt, te kry.

Die kerkraad sal bly wees om die adresse te kry van alle hervormde lidmate in Kaapstad en in die Skiereiland. Die adres van ds. Brandt is, „Beatrix", Ranelaghweg, Claremont, Kaapstad. Sal die familiebetrekkinge en vriende in die ander provinsies asb. die adresse van die lede hierlangs aanstuur?

Goeie Vrydag

Goeie Vrydag, Paasfees, — as hierdie dag aanbreek het ons reeds vir sewe agtereenvolgende weke geluister na die lydensevangelie. Maar wat die onderwerpe vorm vir die prediking gedurende die lydenstyd, was inderdaad die gebeurtenisse van 'n paar dae. Met die intog in Jerusalem het die laaste tonele van die aardse lyde van Christus ingetree.

Die laaste week voor Goeie Vrydag is deur die Christenheid reeds van ouds of in ere gehou; dit was bekend as die stille week. Veral die laaste drie dae was gekenmerk deur toenemende erns, en op Goeie Vrydag moes daar gevas en gebid word. Waar dit versuim is het strenge berisping gevolg. In die tyd van Augustinus was dit gebruiklik om boetelinge op Goeie Vrydag weer terug te neem in die kerklike gemeenskap. In die Middeleeue het daar nog meer gebruike bygekom. bv. die kerkklokke is op Goeie Vrydag nie gelui nie, en daar is nie hardop gebid nie.

Gaandeweg egter het baie van die gebruike verval sodat die Sinode van die Herv. Kerk in Nederland dit in 1817 verpligtend gemaak het dat op Goeie Vrydag minstens een kerkdiens gehou moes word.

By ons is die gedagte aan die stille week, d.w.s. die week voor Goeie Vrydag vrywel onbekend, veral onder die groot kerklike publiek. Selfs die groot betekenis wat geheg moet word aan Goeie Vrydag as feesdag is besig om te vervaag en het dit by menigtes reeds uitgewis geraak. In plaas van dat dit 'n gedenkdag, 'n dag van verootmoediging, bly word dit gekenmerk deur skromelike verontagsaming, en word die dag bestee aan allerlei ontspanninge, vermaaklikhede, aan die voortsetting van die gewone arbeid op die platteland en in die stede, of dit word in ledigheid deurgebring. Onder sulke omstandighede kom mens tot die oortuiging dat selfs die bestaan van die gebruik van die stille week heeltemal onbekend is by die oorgrote merderheid.

Die gemeente van Christus behoort nie van verre te bly staan nie, maar in opregte geloof te volg op die weg van Gethsemane en Gabbatha en Golgotha. Die gelowige mag nie nalaat nie om hierdie dag, wat die „roem der dagen" is, op christelike wyse te vier nie en hom te skaar rondom die kruis van versoening. Dit is in der waarheid 'n feesdag waarop opnuut erken en bely word dat die ewige lewe verseker is deur die dood van Christus.

Hierdie dag kan alleen waardiglik herdenk word as mens Christus as die Middelaar van die Nuwe Verbond herdenk, en nie net as Martelaar en voorbeeld van lyde nie. Hier moet die gedagte dat Christus vir ons gesterf het, werklik op die voorgrond staan; ook die sentrale gedagte in die prediking moet op die dag wees „vrede deur die bloed" van die Lam wat daar geslag is. As ons met sulke gedagtes die stille week in- en deurgaan, dan word Goeie Vrydag nie soseer 'n feesdag nie, maar dit word 'n gedenkdag — dit is die sterfdag van ons Heiland.

Daarom mag mens op hierdie dag liefs geen jubelpsalm maar eerder 'n boetelied laat hoor, en moet die stem van die gewete sterker spreek as anders.

Onder die baie name waarmee Christus genoem word is daar in hierdie tyd veral een naam waarop baie nadruk val, nl. Man van Smarte. So baie van die woorde wat in Jesaja 53 aangekondig word, word in hierdie tyd waargemaak, — „Hy was verag en deur die mense verlaat", „Hy is terwille van ons oortredinge deurboor", „Hy is mishandel hoewel Hy onderworpe was". As mens die gebeurtenisse wat op Christus se lyde betrekking het nagaan in die vier Evangelies dan word die beelde van wat in Jesaja voorspel is al hoe duideliker; dan hoor mens tussen al die geraas en oproer die Naam Man van Smarte.

Dit alles stem tot nadenking, dit maak stil. Dit wek die behoefte aan verootmoediging, skuldbelydenis en boetvaardige berou. Die mens wat onder die erns van dit alles kom en sy skuld raaksien, roep om genade, — genade om Christus ontwil. Tog, laat dit geen geleentheidsroep wees nie, laat dit liewer die hoorbare kreet wees waardeur die vaste stemming van die hart aangedui word.

In die gees word die lyde aanskou en kom mens te staan voor die dood, voor die oorgang na die ewige, die ontsagwekkende. Selfs 'n roekelose kom by 'n sterfbed tot bedaring; dan word die nadenkende vervul met eerbied en ontsag. By 'n sterfbed word dit stil. In Gethsemane ly onse Heer, in daardie nag van lyde moes Hy die drinkbeker opneem en leegdrink. Aan die kruis op Golgotha sterf Hy die smadelikste dood. As mens dan op aarde by 'n sterfbed stil word, is dit nog meer paslik om op die Via Dolorosa (lydensweg) van Christus neer te buig in diep eerbiedige stilte en opregte aanbidding.

Stille week, Goeie Vrydag, — „de ogen houdt mijn stil gemoed opwaarts om op God te letten". Dit is veral die geloofswoord in hierdie tyd van ontsettende ontwrigting. Dit is nie net op die oorlogsvelde waar die lydingskrete gehoor word nie, maar die res van die wêreld is ook oorlaai met onrus en angs deur al die ontwrigtende wat sig laat geld. 'n Kenmerk van elke volk se gees is 'n innerlike spanning. Droefheid in die harte, in die gesinne, en onder al die volkere. Ontwrigting van goeie ordes is aan die gang, en onder groot gedeeltes die ineenstorting van alle moraal. Rampe, smart en rou, — die roufloers hang oor alles en almal.

Dit is 'n vegtende wêreld wat tussen rookdampe en puinhope op moorddadige wyse die verdelgingsplanne volvoer. Maar temidde van die ontsettinge wat aan die gang is staan die kerk nog, sal daar nog Paasfees gevier word, maar word elkeen aangemaan om die geleentheid te vind tot stilte en selfondersoek. Al voel mens as gevolg van dit alles dan terneergedruk, dan mag die christen-gelowige nog nie in wanhoopstemming verkeer nie. Laat die wêreld in wanhoop versink, maar laat die mens, wat werklik op God vertrou, stil wees en op die Here wag.

By die aanskouing van al die lyding rondom ons, by die aanhoor van al die ellende in die worstelende wêreld, kom daar dan 'n diepe heimwee; op die stille weg gaan ons Paasfees tegemoet, volg ons die Heer op sy weg van lyde, maar sien ons ook die ligtende glans wat ons toeskyn oor Golgotha heen. Werklik ons sien nie net die lyde nie, maar ook die verlossing deur die Gekruisigde. Stil op die lydensweg, stil by die kruis, stil by die graf, maar in ons hart word die jubellied tot God steeds sterker gevorm namate die glans van heerlikheid deurbreek deur die nag van lyde. Daar is heimwee, want alles toon dat ons hier geen blywende stad het nie, — die sonde, die ontwrigting, die onrus, die verwoesting, dit alles staan teenoor die geloof aan die ewig onverganklike. Daar is des te meer heimwee na die toestand waarvan Gods Woord ten oorvloede toe getuig en waarheen die Gekruisigde die weg is.

Waarlik temidde van die wêreld se onrus, spanning en gejaagdheid word en bly die gelowige stil, gesterk deur 'n onwrikbare vertroue op God, en hy wag op die Heer. Temidde van al die aardse lyding gaan hy Paasfees tegemoet met die oog gerig op die lydende Kneg van die Here, deur wie die uiteindelike seëpraal is en die versekering van ewige rus na hierdie stryd. Ondanks alles wat plaasvind staan elke gelowige op Goeie Vrydag met die opregte geloofsverskerdheid dat aan Hom „ behoort die koninkryk en die krag en die heerlikheid tot in ewigheid ".

P. W. VENTER.

Krugersdorp.

Vir die Beproefdes

„ Waar is jou God?" (Ps. 42 : 4b).

Dis nie 'n vraag wat bekommernis wek as God nie vir 'n mens iets persoonliks is nie. Daar is tog diegene wat in God glo, sy bestaan nie loën nie, maar nie die geloof het dat Hy met die persoonlike, individuele lewe in enige verband staan én te doen het nie. Die groot betekenis van die ware geloof is juis dat God Hom met die mens in sy persoonlike lewe te doen het en daarin werk, sy Liefde, sorg en geregtiheid openbaar deur sy Woord en Gees. Vir daardie geloofsmens is God onmisbaar, want „ die God van volle saligheid versterk ons in die dag van stryd en dra ons deur die lewe" (Ps. 68). Die eg menslike is om te „ sien" waarop hy kan bou en vertrou. Vir die geloof is God die bron van dit alles, die vaste fondament, waarop die hele lewe berus. Word hom dit ontneem, of liewers, vervaag dit deur harde ervarings soos kruis, teleurstelling of spot, dat kan hy nie onverskillig bly nie, want dis die fondament wat onder sy lewenshuis wegsink; wat hom in die lug laat hang en hom op die wankele, nietige, verganklike „ mens" aanwys. Een wat onrustig word en klaag as dit vir hom skyn of God hom ontval en wat tog weier om 'n ander draagkrag in sy lewe te aanvaar, het die onmiskenbare bewyse van die getuienis dat die „ heilgeheim volgens die vredeverbond aan hom getoon is ". Maar pleks van te luister na die spotstem en te sien op die raaisels van die lewe, moet hy let op die alledaagse instandhouding van die lewe en na die wondere sorg in sy eie lewe. In die wysheid van die mier, „ in gras en halm zien wij Zijn grootheid pralen; daar valt geen haar op aard' dan door U wil nie; sal dan, o Heer die troos my hart nie stil nie, (sal) dieselfde sorg my nie bewaar?" (Ges. 16). So 'n troos en krag het die spotter nie, al vra hy „ waar is jou God?"; groot mense en groot werke wat kom en gaan, mag skynbaar 'n vaste grondslag van ware geluk vertoon, maar die wonder van die lewe en die skynbaar onverstaanbare verband tussen die lewensgebeutenisse en hulle invloed op die menslike lewe, kan daar g'n ander antwoord op gee nie, dan die geloof in God alleen, nl. dat Hy alle dinge dra en bestuur. Hy doen dit nie net met die jaargetye, hemelliggame, seegebruis, bliksemligte, aardbewings en volkeregewoel nie, . . . maar met die enge, beperkte, ongesiene menslike lewe. So 'n belydenis laat ons rustig sing: „ Waar God behoed, Is daar geen kwaad te vrees nie; geen ander kan soos Hy 'n redder wees nie, hoe ook die afgrond om my woed" (Ges. 16 : 12).

P. J. J. VENTER.

Vraebus

ENGELE WAT ALTYD DIE AANGESIG VAN DIE VADER SIEN.

SONDE TEEN DIE HEILIGE GEES.

Vraag:

Br. G. Brits van Charl Celliers wil graag weet wat bedoel word met die woorde in Mattheus 18 : 10: „ Ek sê vir julle dat hulle engele altyd die aangesig sien van my Vader wat in die hemele is".

Antwoord:

Die engele is volgens Hebr. 1 : 14 „ dienende geeste wat vir diens uitgestuur word terwille van die wat die saligheid sal beërwe". So lees ons bv. in Ps. 34 : 8: „ die Engel van die Here trek 'n laer rondom die wat Hom vrees, en red hulle uit". Maar God stuur sy engele nie alleen uit na Gideon, na Manoag se vrou, die moeder van Simson, na Petrus, na Sagaria, die vader van Johannes die Doper, met ander woorde alleen na groot en belangrike mense nie, maar ook na die geringes, die kleintjies, na die wat deur die wêreld gering geskat word. Ja, die engele staan gereed om ook hulle te dien. Hulle gee steeds ag op die aangesig van die Vader in die hemele of Hy hulle miskien 'n opdrag wil gee in belang van een van hierdie geringes om hom vir 'n val te behoed of om hom te sterk in die stryd. So het die engel van die Here ook gestaan voor die aangesig van die Vader in die hemele om 'n boodskap te ontvang vir die kleine Samuel.

Vraag:

Dieselfde br. wil ook graag 'n verduideliking hê van die woorde in Markus 3 : 28, 29, nl. die sonde teen die Heilige Gees wat onvergeeflik is.

Antwoord:

Hierdie moeilike teks moet, soos trouens elke ander skriftuurplaas, in sy verband gesien word. Wat is dan die verband waarin hierdie woorde voorkom? Jesus het heerlike tekens en wonders gedoen: die man met die verdorde hand gesond gemaak (Mt. 12 : 9-13; Mk. 3 : 1-5), die duiwelbesetene wat blind en stom was verlos (Mt. 12 : 15; Mk. 3 : 11), en baie ander siekes genees

GEBRS. GOODMAN BPK.

EERSTEKLAS SNYERS EN MANS-UITRUSTERS.

Posbus 491. **Foon 2-3521.**

Kerkstraat - Wes 78-80, Pretoria.

(Langs OOM PAUL se ou Woonhuis.)

BESOEK ONS VIR:

Mans pakke klere, Worsted Flannel broeke, Sportbaadjies, Khaki- en Doringdraadbroeke (nie Regulasie maak nie), Khaki hemde, vol maak, Wit en gekleurde uitgaan hemde.

Alle klaste van mans-, dames- en kinderskoene teen billike pryse in voorraad.

Groot sortering Dames Tabberd-materiaal van aantreklike patrone nog in voorraad.

Alle benodigdhede in mans-, dames- en kinderklerasie nog in voorraad.

Ons kan ongelukkig nie meer monsters van mansklere stuur nie.

Vir 1 Sjieling en 2 pennies
Kan u die mooiste **SKOENE**
TUIS AANPAS
AL WOON U OOK WAAR!
(2d. vir u brief en 1/- wanneer u die Skoene wat u nie hou terugstuur!)

MANSKOENE

HET NOU AANGEKOM!

Daaglikse vanaf 21/6 per paar.
Kerkskoene en Kerkstewels vanaf.
Plaastewels 28/6 per paar.
Seunskoene (groot) 14/6 per paar. (Nos. 2-5).

DE BRUYN se Posbestellings

(EDM.) BPK.

Kerkstraat 143, Pretoria
Pretoria

GEWELDIGE VERLAGING IN HUISRAADPRYSE!

Vir 'n beperkte tyd bied ons die volgende kopies aan :—

VIR KONTANT.

3 vt. Slaapkamerstel	£22	0	0
3 vt. 6dm. Slaapkamerstel	24	0	0
Klein Dubbelstel	40	0	0
Vol Dubbelstel	52	0	0
8-stuks Kiaat Eetkamerstel, Kompleet	30	0	0
3 stuks Chesterfield	23	10	0
No. 6 Herboude Stoof	6	10	0
No. 7 Herboude Stoof	8	10	0
No. 8 Herboude Stoof	10	10	0
Pragtige Luxe Chesterfield Kussings, per stuk	1	12	6
'n Paar herboude Trapnaaimasjiene vanaf	15	10	0

VRY VERPAKKING.

Goedere van hoë gehalte. — Waarde vir u geld.

KOM SIEN ONS OF SKRYF AAN—

LEVIN'S UNITED FURNISHING HOUSE

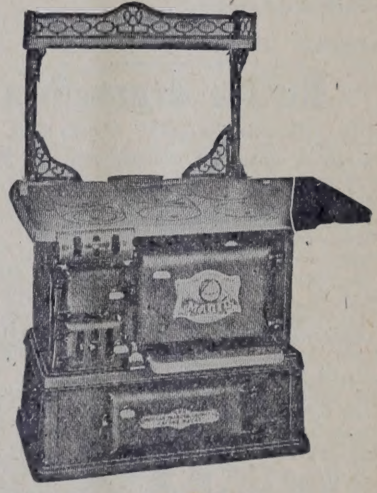

Hierdie Stoof £27. 10s.

Harrisonstraat 62, JOHANNESBURG. Telefoon 33-8225.

(Mt. 12 : 15; Mk. 3 : 10).

Hierdie heerlike dade van Jesus het die afguns en haat van die Fariseërs en van die Skrigeleerdes opgewek, want „die menigtes was verbaas en het gesê: Is hierdie man nie miskien die seun van Dawid nie? Maar toe die Fariseërs dit hoor, toe sê hulle: Hy dryf die duiwels uit nie anders as deur Beëlsebul, die owerste van die duiwels nie" (Mt. 12 : 23,24). Hulle skryf dus aan duiwelse mag toe wat hulle weet deur Gods Gees verrig is. En dit doen hulle teen beter wete in.

Dit is hierdie soort van sonde wat Jesus sonde teen die Heilige Gees noem.

Maar laat ons daarop wys dat nie alle sondes teen beter wete in, as sonde teen die Heilige Gees bestempel moet word nie, maar wel daardie wat gedoen word wanneer 'n mens so verhard is dat hy teen sy oortuiging in, opsetlik, doelbewus laster teen die Gees van God en willens en wetens die heerlike werk wat kennelik Gods werk is, toeskryf aan duiwels.

Daar is gelowiges wat hulle daaroor kwel dat hulle miskien ook op een of ander tyd in hulle lewe gesondig het teen die Heilige Gees. Die mense egter wat hulle hieroor bekommer kan seker wees dat hulle hulself hieraan nog nie skuldig gemaak het nie. Die Gees van die Here het hulle nog nie verlaat nie. Hulle immers wat waarlik teen die Heilige Gees gesondig het, sal geen bekommernis oor hulle sonde meer hê nie. Die Gees van die Here sal dan al bedroef van hulle weggegaan het en hulle sal dan al reeds verhard in die sonde wees.

JOH. DREYER.

Hoe die Intekengelde ingekom het

Soos in die verlede kan ons slegs 'n kort oorsig gee van hoe die verskillende gemeentes gedurende 1944 die intekengelde op „Die Hervormer" ingebring het. Dit is vir ons weer uitgewerk deur br. E. H. van Biljon van Rivierstraat 93 A, Potchefstroom, waarvoor ons hartlike dank.

Die Gemeente van Germiston laat hom nie die loef afsteek nie. Hy staan weer 'n keer los voor met 537 halfkrone, 30 meer as die vorige jaar en met 149 meer as die eerste gemeente na hom nl. Pretoria met 388, wat sy opbrings oor 1943 bykans verdubbel het in 1944. Geluk Pretoria! Johannesburg volg derde met 359 en sy dogter Johannesburg-Wes is vlak by met 355. Albei het verbeter op 1943. Vyfde is Losberg met 314 en sesde is Middelburg met 283, albei het goed opgedruk. Dan volg Potchefstroom met 249, Turffontein 228, Noordwestelike Pretoria 228, Noordelik Pretoria 218, Brits, 213, Vereeniging 180, Groot Marico 176, Durban 175, Bronkhorstspruit 174, Ermelo 164, Rustenburg 160, Randpoort 157, Trichardtsfontein 153, Zwartruggens 152, Volksrust 151, Bethal 150, Zeerust 149, Makwassie 136, Lichtenburg 129, Heidelberg 122, Standerton 111, Roodepoort 107, Eendracht 105 en Klerksdorp 100. Die res van die gemeentes het almal minder as 100 halfkrone opgebring, maar dit wil nog nie sê dat baie van hulle nie werk gemaak het van die intekengeld nie. Wanneer ons die berekening per honderd lidmate maak, dan val dit anders uit en kom veral verskillende klein gemeentes op die voorpunt te staan. Die opbrings is dan as volg: die jong Natalse gemeente Ladismith staan eerste met 164 persent d.w.s. dat baie lidmate meer as 2/6 vrywillig gestort het as intekengeld. Hulle voorbeeld verdien navolging. Waarom betaal nie *minstens* die helfte intekenare meer as 2/6 vrywillig per jaar nie? Die intekengeld is so buitengewoon laag gestel met die oog op die armste gesinne, maar dit wil nie sê dat die ander ook maar net 2/6 moet betaal nie. Na Ladismith volg Otjiwarongo 2de, Outjo 3de, Glencoe 4de, Grootfontein 5de, Losberg 6de, Ermelo en Vaalhartz 7de, Luanshya 8ste, Belfast 9de, Venterskroon, Johannesburg-Wes en Brits 10de, Durban 11de, Chrissiesmeer en Salisbury 12de, Pietermaritzburg 13de, Dullstroom en Pretoria 14de, Ruskoppies, Rus-der-Winter en Turffontein 15de, Middelburg en Trichardtsfontein 16de, Bethal, Heilbron en Johannesburg 17de, N.W. Pretoria 18de, Hendrina 19de, Bulawayo en Waterval-Bo 20ste, Groot Marico en Germiston 21ste met 25 persent. In al die ander gemeentes het minder as 25 persent van die lede hulle intekengeld betaal, d.w.s. minder as een-kwart het betaal. Dit is ver van rooskleurig en daarom wil ons andermaal aandring by die kerkrade om toe te sien dat die ouderlinge werk maak van die insameling van die intekengelde.

Gemeentes wat hulle plig in hierdie opsigte swak nakom en minder as 10 persent van die intekengelde opgestuur het na die Administrateur is Ventersdorp, Rustenburg, Heidelberg en Witbank elk 9 persent; Gwelo, Klerksdorp, Pietersburg, Boksburg en Brakpan 8 persent elk; Laeveld, Newlands, Dordrecht en Gobabis elk 7 persent; Petrusberg en Goedehoop elk 6 persent; Krugersdorp 5; Pretoria-Noord en Johannesburg-Noord elk 4; Waterberg en Mafeking 3 elk; Parys, van Warmelo elk 2.

En as ons *moes* skryf dat die gemeentes wat ons nou net genoem het hulle pligte om die intekengelde in te samel swak nagekom het, wat moet ons dan sê van die volgende gemeentes wat nog swakker gedoen het? Sommige van hulle het nie eens een halfkroon ingesamel nie, andere net een, twee, drie of vier vir 'n hele gemeente van tientalle, selfs hondertalle van gesinne. Dit spyt ons om hulle name te noem, maar miskien sal dit hulle laat verbeter. Hulle is: Benoni, Messina, Oos-Londen, Piet-Retief, Bloemfontein, Rensburgrust, Ebenhaeser, Sabie, Silverton, Bothaville, Lusaka, Krugersdorp-Wes en Kensington. Behalwe Piet-Retief en Rensburgrust het ons oor die res van hierdie 13 gemeentes verlede jaar ook geklae. Sal die predikante of konsulente van hierdie gemeentes die saak tog nie asb. ter tafel lê met die volgende kerkraadsvergaderinge nie? Dit mag tog nie so aanhou nie. 'n Halfkroon is tog min genoeg.

JOH. DREYER.

PAS ONTVANG!
Sheffieldse Desertmesse en Furke
Kassie van ses, elk 33/8
— Kontant met Bestelling. —

Modern
Home Supplies
Pretoriusstraat 217, Pretoria

de Wijn & Engelenberg LTD.

Tot op hede kan ons nog bereide verf, Terra Getta dakverf en Argo distemper lewer. Van die bereide verf is daar nog 'n kleine hoeveelheid oor en net in 1 en 2 pond blikke.

RECHT DOOR ZEE
STRAIGHT THROUGH THE WAVES

ONS PLAKPAPIER IS UITVERKOOP

Pretoriusstraat 399,
PRETORIA.
Posbus 190 Telefoon 2-1603

BOERSTRA'S

vir kwaliteit brood en koek

Kerkstraat 242. Telefoon 2-8647.

PRETORIA.

De Loor's Brood
is anders dan
Ander Brood
't is
BETER

DE LOOR'S BAKKERY,
PRETORIA. Telefoon 2-3291.

PETRA-MEUBELS
BPK.

SENTRAALSTRAAT (langs Volkskas).
Foon 2-0194. — PRETORIA. — Bus 1354.

■

KAN U VOORSIEN VAN ALLES VIR U HUIS TEEN BILLIKE PRYSE.

■

Ons gee Waarde, Diens en Tevredenheid.

PLAASBOERE!

As julle 'n mooie

DONKIEMOBIEL

nodig het, of 'n Voorste of Agterste as met wiele, met of sonder bande of vere, of enige ander part vir 'n motorkar of vragwa . . . .

skryf dan aan

HAAK

SE MOTORKERKHOF

(Reg teenoor die Nuwe Magistraatskantoor)

PRETORIA.

Bus 769. — — — Foon 2-4817.

E. J. GROBBELAAR
EN SEUNS

LYKBESORGERS EN BALSEMERS

Glaskranse nou in Voorraad.

E. J. GROBBELAAR BEGRAFNIS-FONDS (EIEN.) BEP.

Geregistrere ingevolge Versekeringswet, 1943.

Premies vanaf 1/- per maand per persoon volgens ouderdom.

— GRYS HARE —

Die ou vloeistofpreparate word nou oorskadu deur die moderne wetenskaplike preparaat in pomadevorm. Dit bevat die werklike stowwe wat deur die haarwortels self gebruik word om hul eie oorspronklike kleur te vervaardig.

GRYPOM PATENT

6/6 per potjie, posvry.

Stuur asseblief geld met bestelling want ons stuur nie K.B.A. nie. Verkrygbaar by die enigste Agente:

UNIE INDENT KIE.

Posbus 407. Johannesburg.

Uit Ander Kerke

Die Gereformeerde Kerk, S.A.

Hierdie susterkerk het onlangs sy Sinodesitting op Potchefstroom gehad. Afgevaardigdes uit baie dele van die land was teenwoordig. Dis besluit om in die toekoms altyd op Potchefstroom te vergader. Omdat, weens die verhoor van 'n leërtugaanklag, die vergadering vir 'n groot deel agter geslote deure vergader het, is nie veel van die verrigtinge aan die pers meegedeel nie.

* * *

Die Hervormde Kerk, V.S.A.

Uit die verslag van die president van die Sinode en uit die statistiese gegewens van die Scriba's van die partikuliere Sinodes blyk dat die Kerk groei. Daar is nou 736 gemeentes, 881 predikante, 95,775 families en 169,325 lidmate, 7,787 is gedoop, 7,705 het belydenis van geloof gedoen.

Daar word in die rapport geklae dat teveel predikante te besig is om baie dinge te doen met die gevolg dat hule te min tyd oor het om die „een nodige ding" te doen. Die rapport spreek die mening uit dat die Kerk homself wyer moet uitstrek en „dat die leraars nie so besig met die heiliges moet wees nie, dat hulle geen tyd oor het vir die sondaars nie".

In ons kolomme is tevore ook al gepleit vir die afgedwaaldes langs die paaie en lanings. Christus het homself oor hulle ontferm. Die Kerk mag nie lou wees wat hulle betref nie.

* * *

Die Kerke in die Britse Eilande.

Meer as 4,000 kerkgeboue van alle denominasies (verskillende kerke en geloofsoortuigings) is vernietig deur bomme. As alle kerklike geboue, soos kerkskole, kloosters e.s.m. ingesluit word, dan is die getal wat heeltemal vernietig is, 14,000. Die Goewerment het egter reeds in die begin van die oorlog bekend gemaak, dat publieke fondse beskikbaar gestel sal word vir die herbou van kerkgeboue wat deur die oorlog verwoes is.

As hier bygetel sou kon word die kerklike geboue wat in die res van Europa verwoes is deur oorlogsgeweld dan sal dit seker honderd tot tweehonderd duisend wees. Wat 'n verlies vir die Kerk beteken dit nie!

Quo Vadis?

Daar bestaan 'n legende dat toe die apostel Petrus uit Rome vir die veiligheid van sy eie lewe gevlug het, die Gees van sy Meester voor hom op die weg verskyn het. Petrus sou dan die volgende vraag gestel het: „Quo Vadis, Domine?" d.w.s. waarheen gaan u, Here? Die antwoord hierop was: „Terug na Rome!" Hy het daar én dan omgedraai en is terug Rome-toe waar hy homself gaan offer het.

Dit is maar 'n blote legende maar dit bevat tog 'n groot inhoud met 'n besondere betekenis. Quo Vadis? Waarheen? Sodra iemand so'n vraag stel, ditsy aan homself, aan iemand anders of iemand anders stel ons die vraag, hou dit hierdie gemeenskaplike sekerheid in, naamlik dat daar onsekerheid is. Daar is of gevaar waaruit ons vlug of daar is onsekerheid waarheen uit die gevaar gevlug moet word. Alle onsekerheid sluit 'n faktor van gevaar in en gevaar op sy beurt maak die onsekerheid nog groter. As die een verdwyn, verdwyn die ander gewoonlik ook. Dan weet mens waar jy is, wat om jou aangaan en gedeeltelik ook waarheen dat jy kan gaan. Veiligheid en sekerheid is nou maar eenmaal sake waarna elke mens strewe. Hy het geen gemoedsrus as daar geen veiligheid en sekerheid is nie. Wanneer ons egter gemoedsrus bereik het, het ons sekerlik die diepste anker geslaan. Volslae

---

Oproep na die 48ste Algemene Kerkvergadering

Aan die Kerkrade van die Nederduits
Hervormde Gemeentes van Afrika.

Die H.E. Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het aan ondergetekende opgedra om aan die Gemeentes van die Ned. Hervormde Kerk bekend te maak dat die 48ste Algemene Kerkvergadering, so die Here wil, gehou sal word in die Kerkgebou van die Ned. Hervormde Gemeente, Pretoria, op Dinsdag, 8 Mei 1945, en volgende dae om 11 vm.

Beskrywingspunte en versoekskrifte vir behandeling op die Algemene Kerkvergadering moet ondergetekende bereik nie later as 8 Maart 1945 nie.

Uit elke Gemeente word, behalwe die staande leraar, twee Ouderlinge en en Diaken afgevaardig. In geval uit 'n Gemeente slegs een kerkraadslid afgevaardig word moet hy 'n diensdoende Ouderling wees. Geloofsbriewe, ingevul en geteken, moet die ondergetekende bereik voor die 1ste Mei 1945. (Sien besluit Alg. Kerkvergadering 1940.)

Elke Gemente dra self die koste van sy afgevaardigdes. Kerkrade word dringend versoek om afgevaardigdes te stuur wat kan bly tot die end van die sitting. Losies is baie skaars in Pretoria en daarom moet afgevaardigdes wat nie by privaat persone tuis gaan nie, vroegtydig hulle losies bespreek om moontlike teleurstelling te voorkom. 'n Lys van die hotelle wat losies sal kan verskaf word in „Die Hervormer" gepubliseer. Die hoeveelheid plekke moet noual bespreek word al weet u nog nie wie die afgevaardigdes sal wees nie.

Konsessievorms vir goedkoop reiskaartjies op die spoor sal D.V. in April 1945 aan die Scribas van die Kerkrade gestuur word. As intussen die adres van die Scriba verander of as 'n ander Scriba gekies word, moet ondergetekende onverwyld in kennis gestel word. Die konsessievorms moet deur die afgevaardigdes behoorlik ingevul word en dan kan hulle met die ingevulde vorm 'n goedkoop reiskaartjie op die Stasie kry. Afgevaardigdes wat in die nag sal moet reis moet vroegtydig hulle plekke op die trein bespreek.

T. F. J. DREYER,
Scriba van die Kommissie van die
Algemene Kerkvergadering.

Heidelberg, Transvaal,
6 Januarie 1945.

VOLKSKAS

ARBEIDSAAMHEID

Die Volk se Bank.

verskaf bankfasiliteite wat vir u van diens en tot hulp kan wees.

Raadpleeg die plaaslike Takbestuurder.

VOLKSKAS BEPERK.

Hoofkantoor:
VOLKSKAS-GEBOU,
Sentraalstraat,
PRETORIA.

VOORTREKKER WINKEL

Die Eg Afrikaanse Mansuitrusters.

Kerkstraat 171 — — — — Pretoria
(Regoor die Groot Poskantoor)

Telefoon 2-8167. **Posbus 638.**

Mans gestreepte hemde, vas safte boortjies	7/9
Mans bruin leer sandale, blou sole, paar	24/-
Mans kakie broeke, No. 4 tot 6	15/3
Mans geblokte houtkapper baadjies	27/6
Mans roomkleur motorjaste	14/6
Mans wit oopwerk somerhemde, kort moue	8/9
Mans grys geblokte kortmou, oophals, hmde	18/6
Mans Internlock onderhemde, kort moue, net No. 36	5/8
Mans Interlock onderhemde, sonder moue, net in No. 36	3/4
Mans Interlock onderhemde, kort moue, net No. 36	3/9

Sluit posgeld in vir Hemde 4d., Sandale 1/-, Khaki broeke 1/- Houdkappers-Baadjies 1/-, Motorjaste 9d., Onderhemde 4d.

AVBOB

Suid-Afrika se Vooraanstaande Lykbesorgers en Grafsteenmakers

TOT U DIENS!

■

AFRIKAANSE VERBOND BEGRAFNIS-ONDERNEMING, BEPERK.

■

Pretoria, Johannesburg, Germiston, Alberton, Springs, Brakpan, Benoni, Roodepoort, Nigel, Heidelberg, Ermelo, Standerton, Volksrust, Bethal, Middelburg, Piet Retief, Klerksdorp, Vereeniging, Wolmaransstad, Brits, Bloemhof, Christiana, Schweizer Reneke, Leeuwdoornstad, Lichtenburg en in die Vrystaat, Natal en Kaap.

sekerheid oor hede en toekoms het natuurlik niemand nie en dit is sonder twyfel iets waaroor die mens dankbaar behoort te wees. Die hele lewe bly maar 'n quo vadis, 'n vraagteken. Ons hou maar deurgaans aan om deur 'n spieël in 'n raaisel te kyk, ons ken ten dele en ons profeteer ten dele, want ons bly solank ons mense is in en deur raaisels ons weg bewandel. Ons stel vrae waarop ons geen antwoord kry nie; in al berekeninge bly ons maar altyd gedeeltelik aan die verkeerde kant; daar gebeur so baie dinge, die sin, die waarom en die waartoe waarvan ons eenvoudig niks begryp nie. Maar aan die ander kant is dit darem geen blinde ingryp in die onbekende nie. Daar **is** sekerhede, maar vir almal is die sekerhede nie almal ewe seker nie.

Quo Vadis: Waarheen? Hierdie vraag word gestel hoofsaaklik met die oog op die huidige wêreldsituasie, die invloed waarvan tot in elke hoekie van die lewe in al sy vertakkinge reeds ingevreet het. Daar sal sekerlik geen erlike mens wees wat nie op die een of ander tydstip hierdie vraag al gestel het nie. Dis beslis geen oordrywing nie as beweer word dat die wêreld 'n besonder kritieke situasie deurmaak, sekerlik die kritiekste in sy hele geskiedenis. Ons weet nie wat die dag van môre sal oplewer nie; ons is senuweeagtig-nuuskierig oor die groot swart letters op die voorblad van die volgende koerant. Niks is so seker as die sekerheid van die onbekendheid van die toekoms nie. Nes Petrus vlug ons almal uit Rome want ons lewe is in gevaar. Daar is onsekerheid en ook vreesbevangenheid op byna elkeen se gesig te lees. Die bekende woorde van die middeleeuse digter kom ons weer helder voor die gees:

Ek kom, ek weet nie van waar nie,

Ek leef, ek weet nie waarvoor nie,

Ek gaan, ek weet nie waarheen nie!

Lê nie in hierdie woorde die ewige misterie van lewe en van dood, van stryd en van sterwe opgesluit nie? Dis geboorte en lewe, dis lewe en strewe, dis strewe en stryd, dis stryd en teleurstelling, dis teleurstelling en onsekerheid, dis onsekerheid en wanhoop, dis wanhoop en vertwyfling, dis vertwyfling en chaos, dis chaos en ontreddering. Alles verloop anders as wat mens jou dinge voorstel, dit lyk asof daar 'n mag in wat opsetlik ons planne laat spaak loop. En as ons lank genoeg kan volhou, beweeg ons die gryse ouderdom binne met sy harde werklikheid van magteloosheid en dan as beloning: die dood. Sal ons hom probeer ontvlug of omhels? Het die lewe nog sin en as hy sin het, wat is dan hierdie sin? Is dit nie meer deurgaans 'n dobbelspel, 'n lootjietrekkery, met die stellige sekerheid dat mens die kortste lootjie gaan trek nie? Dit lyk alles tog so sinloos, so planloos. Wil alles nie maar op selfvernietiging afstuur nie?

'n Mens hoef nie juis oor wonderlike profetiese gawes te beskik nie om tot die slotsom te geraak dat die hele wêreld soos 'n gevaarlike masjien sonder remme na sy einde snel. Die wêreld is vroeg en laat wysgemaak dat die volkere moet bewapen om 'n oorlog te voorkom. Die volkere het bewapen maar die oorlog het nie uitgebly nie. Daar woed vir meer as ses-en-sestig maande reeds 'n oorlog waarvan die gelyke nog nie was nie en ondenkbaar dat 'n verskerping hiervan moontlik is. Ononderbroke woed daar verderf en vernietiging. Niks heiligs word meer ontsien nie. Die arbeid en die prestasies van geslagte en van eeue gaan in rookdamp op en waar vroeër sierade van menslike vernuf gepaard met die wondere van die tegniek gepryk het, merk ons nou niks anders nie as smeulende as. Die mensheid is waansinnig; hy het met homself op loop gegaan en vandag is die spoed van sy vlug so geweldig dat hy hom nie meer kan beteuel of skynbaar ooit weer tot stilstand sal kan bring nie. Elkeen van die vegtende partye maak die wêreld wys dat hy o.a. ook veg vir die behoud van die Christendom en dat hy 'n bittere onreg vir altyd reg wil maak. Mens wil nie as arbiter tussen hierdie vegtende en met sataniese haat vervulde partye optree nie. Maar dit weet ons: twee waarhede het mekaar nog nooit in die pad gestaan nie, maar tegelyk maak twee leuens darem ook nog geen waarheid nie.

Dit skyn asof die duiwel deesdae met gesuspendeerde langverlof is. Dit lyk soms of hy nooit weer tot die kerker van sy eie gevangenis waarin ons gemeen het dat hy so veilig was, teruggevoer sal kan word nie. Die duiwel het die mens van sy krag en regte bewus gemaak en nou dat hy op meesterlike wyse daarin geslaag het om ons te verdeel, onttrek hy hom van die toneel en gaan sit daar op die draad sy maag vashoudend soos hy lag en pronk vir sy behaalde suksesse.

Die sielkunde as mensbeskrywende en mensver-

Klere maak die man — Drukwerk maak die Besigheid

Ons drukkery is spesiaal ingerig om die keurigste drukwerk in al sy verskeidenheid te lewer.

Dominees! Verenigiinge! Prokureurs! Vreugde- en
Onderwysers! Handelsfirmas! Bruidegoms! Roubedrywers!

Probeer ons gerus vir billike en prompte uitvoering van u verslae en balansstate; toegangs-, trou-, visite-, rou- en bedankings-kaartjies; briefhoofde, rekening-, kwitansie-, tjek- en bestellingsvorms; programme en jubileum-brosjures.

MINERVA DRUKPERS, BEPK.

Foon 2-4407. Pretoriusstraat 363 — Pretoria. Posbus 1058.

klarende wetenskap het ons probeer wysmaak dat hy die mens verstaan. Maar hy het nog nie eers deur die eerste lae van die menslik samestellingsaard gekap nie. Die mens bly ’n geheimsinnige boosheid. Die krater van menslike hartstog is losgemaak en oral spoel die lawa van menslike laagheid en gemeenheid. Indien Christus vandag na die aarde moes kom, stel ek my voor dat as Hy ’n rede moes hou, Hy sekerlik die mensheid bitterlik sou verwyt oor die skandalige verknoeiing van die boodskap van sy hemelse Vader. Want laat ons eerlik wees: van die norme wat Christus vir elke terrein van die lewe gestel het, kom niks meer tereg nie.

Die moderne mens het ’n angs en ’n vrees vir alles ontwikkel: vir sy naaste, vir die toekoms, vir sy eie handewerk vir die stilte en die eensaamheid van die lewe waar hy op so’n unieke wyse met sy Skepper gemeenskap kan beoefen. En beland hy nog per abuis in die stilte en die eensaamheid dan is die invloed van die laasgenoemde so oorweldigend dat hy met homself op loop gaan. Die meeste beland in ’n sanatorium vir senuweelyers, ander op grond van die totale afwesigheid van sedelike remkrag aan die briek van hulle lewenswa stort Monte Carlo, die dobbelkuil van die lewe, binne. Daar word vroeg en laat geroem op die wondere van die moderne tegniek uit hoofde waarvan die mens die natuur dan op wonderbaarlike wyse sou beheers en aan sy voete onderwerp. Maar sy veroweringe is geen bruidskatte nie; dis roofbuite. In stede dat ons hom in ’n gees van bewondering en aanbidding benader, het ons hom uitgebuit en geprostitueer met die gevolg dat die natuur in opstand teen die mens geraak het. Vandag is die mens se grootste vyand sy eie handewerk, sy eie skepping want die masjien verdring die mens of hy maak homself masjien. Behalwe dat die adel van die arbeid verlore gegaan het, het die werkloosheidsvraagstuk onrusbarend toegeneem. Dis nie meer ’n kwessie van oplaag in verhouding met aanvraag nie, maar dis ’n geval van massaproduksie wat lei tot massabegoëling: die masjinale sielloosheid verdring die siel van die mens met die gevolg dat hy ’n wese sonder siel is.

Ons kultuur het die lewe meer as ooit in alle rigtinge vergemaklik en tog staan die mense onbeholpener as ooit tevore teenoor die ewige tragiek en noodloot van die lewe, juis omdat die mens die spoor byster geraak het en hy nie meer besef of wil besef nie dat die enigste afweer ten hierdie hemelstormende tegniek en materialisme ’n geestelike en waaragtig menswaardige bufferstaat is waarteen maar met alle geweld gestamp kan word en wat omrede van sy eie stewigheid harder sal terugstamp as die aanslag self omdat hierdie buffer diep in die Ryk van Onverganklikhede veranker is. Die siel van alle kultuur is en bly die kultuur van die siel. Vandag het ons ’n kultuur sonder siel en dus ook ’n siel sonder kultuur.

Wat is die oorsake van hierdie onturigte, gederailleerde toedrag van sake? Is Suid-Afrika ook hierin betrokke? Hoe gaan ons daar uitkom? Die wêreldtoestande is inderdaad sodanig dat mens kan vra: quo vadis?

C. K. OBERHOLZER.

Vars Vis

VIR AANDETE . . . . .

—duisend myl in die binneland

Sodra die treilers met hul vangste land, word die vis in koeltrokke gelaai en in alleryl na die binneland, tot by ons verste grense vervoer. Vrugte, groente, vleis en ander bederfbare produkte word ook per pad of spoor van die platteland deur die S.A.S. oorgebring en op gesette tye vinnig en deeglik afgelewer. Oorlog of te nie, trots iedere denkbare moeilikheid, moet hierdie essensiële diens *nooit* in duie stort nie, want u daaglikse voedsel hang daarvan af. Snelvervoer vereis vinnige en sterk lokomotiewe — en daarby ’n hele aantal daarvan — want

BEDERFBARE VRUGTE KRY VOORKEUR.

★

Suid-Afrikaanse SPOORWEË

HERVORMER INTEKENGELDE VANAF 1 TOT EN MET 28 FEBRUARIE 1945.

BETHAL 2/6. BELFAST £1, 5s. BLOEMFONTEIN 5/-. BLOEMHOF 2/6. BRONKHORSTSPRUIT £8. 7s. 6d. BRIXTON £11. 4s. CAROLINA 2/6. DELMAS 7/6. DELAREY 2/6. DULLSTROOM 7/6. DURBAN 5/-. GLENCOE £5. 0s. 6d. GOBABIS 17/6. GROOTFONTEIN £5. 8s. 6d. GWELO 2/6. GROOT MARICO 2/6. HEIDELBERG £3. 12s. 6d. HEILBRON £9. 16s. 3d. JOHANNESBURG £1. 12s. 6d. JOHANNESBURG-NOORD £3. 2s. 6d. KLERKSDORP £2. LAEVELD 2/6. LICHTENBURG £1. 12s. 6d. LOUIS TRICHARDT12/6. LYDENBURG 10/- MAKWASSIE 2/6. MALOPO 15/-. MIDDELBURG 2/6. NEWLANDS 4/-. N'KANA £1. 17s. 6d. PIET RETIEF 7/6. PIETERMARITZBURG 5/-. POTGIETERSRUST £1. 7s. 6d. PRETORIA £7. 10s. 3d. ROOSSENEKAL £6. 5s. RUSTENBURG £1. 5s. SCHWEIZER RENEKE 15/-. SALISBURY 2/6. STANDERTON 2/6. VENTERSDORP 5/-, VENTERSKROON 3/-. VRYBURG 10/6. WATERBERG £4. 12s. 6d. WITBANK 15/-. WOLMARANSSTAD £2. 2s. 6d. ZWARTRUGGENS 2/6.

DIVERSE 11/-.

N.S.—CHRISSIESMEER 5/-.

TOTAAL £87. 13s.

GEBOORTEBERIG: COOK.—Aan mnr. en mev. Cook, 'n fris boereseun op 18 Februarie 1945. Naas God dank aan dokter en verpleegster. Potgietersrust.

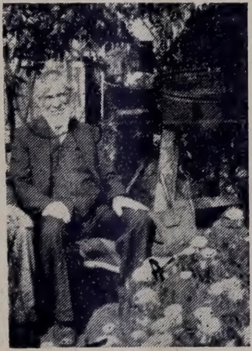

DOODSBERIG—**Janse van Nieuwenhuizen.**—Dit het die liewe Here behaag om van ons weg te neem op 14 Desember 1944 my geliefde eggenoot en ons beminde vader, **Petrus Johannes Janse van Nieuwenhuizen,** alom bekend as Oom Piet, in die geseënde ouderdom van 89 jaar 4 maande 12 dae, na 'n smartlike lyding van 10 jaar. Voor sy dood het hy sy broerskind, ouderling H. P. J. van Nieuwenhuizen, van Witbank, versoek sy koster te wees en om te sing Gesang 180:3. My huis is leeg, sy stem is stil, na ons gelukkige saamlewe van 34 jaar. Vader ons gun u die rus maar hoe ons weer by daardie vaderswoning moet kom, is geen maklike saak vir ons nie.—Bedroefde eggenote, M. E. J. van Nieuwenhuizen en kinders, Blesboklaagte, Witbank.

DOODSBERIG.—Dit het die Here behaag om van ons weg te neem deur die dood op 8 Maart 1945 ons teergeliefde eggenote en moeder, **Anna M. Terblanche,** in die ouderdom van 66 jaar.

Die Here het gegee, die Here het geneem, die Naam van die Here sy geloof.—Die bedroefde eggenoot, S. S. Terblanche en kinders, Rooipoort, Potchefstroom.

DOODSBERIG: JANSEN VAN NIEUWENHUIZEN.—Onvergeetlik bly vir ons die middag van 14 Desember 1944. Toe ons dierbare vader en grootvader, PETRUS JOHANNES JANSEN VAN NIEUWENHUIZEN, in die ouderdom van 89 jaar 4 maande 12 dae van ons weggeneem is na 'n smartlike lyding van 10 dae wat hy geduldig gedra het. As die nag stil en donker is, dan is daar weemoed in die hart wat na U verlang. Bedroefde kinders, klein- en agterkleinkinders. B. C. Spies, Verena.

DOODSBERIG—**Greyling.**—Dit het die Here behaag om van ons weg te neem, onder operasie, op die 8ste Desember 1944, om 4 uur nm., ons geliefde eggenoot en vader, **Gerrit Willem Greyling,** in die geseënde ouderdom van 74 jaar 5 maande en 21 dae, na 'n gelukkige egverbintenis van 42 jaar.—Namens eggenote, Aletta Greyling, kinders en kleinkinders, Rietfontein, Middelburg.

DOODSBERIG: BADENHORST.—Onpeilbaar was die smart, toe ons op 30 Januarie 1945 moes afskeid neem van ons só dierbaar vader en eggenoot HENDRIK JOHANNES BADENHORST, in die ouderdom van 62 jaar 1 dag. Ons tere sorg het niks gebaat, Gods wil was,—hy moes ons verlaat. Stilswyend ledig ons die kelk, en wag op 'n blye weersien. Die bedroefde eggenoot en kinders, A. C. Badenhorst, Kaalfontein, Vereeniging.

DOODSBERIG: R. J. PRETORIUS.— Dit het die Heer behaag om van ons weg te neem my dierbare eggenoot, vader en grootvader, op 27 Desember 1944, om 11 uur, in die ouderdom van 72 jaar 11 maande 4 dae, na 'n siekbed van 6 maande waarvan die laaste 12 dae smartlik was in die hospitaal. Die bedroefde eggenote: B. J. Pretorius en kinders, Pk. Woodspruit.

DOODSBERIG: VAN DER MERWE.—Met diepe sielesmart het die Heer van my weggeskeur in die vroeë môre 6 Januarie 1945 my liefling (eggenote), DOROTHEA CORNELIA (geb. Grobler), in die ouderdom van 65 jaar 6 maande 16 dae, na 'n smartlike lyding van 27 uur, na 'n egverbintenis van 46 jaar. Sy wat vir my tog so lief en dierbaar was, vertrou ek aan die liewe Heer. Ag, ek wou haar nog so graag behou maar ek gun haar die blye ontmoeting met haar enigste kind wat ons sewe jaar gelede vooruitgegaan het, na die Vaderhuis. Haar eensame eggenoot, J. C. van der Merwe P/s Bosjes, Oor Welverdiend.

DOODSBERIG: DUVENAGE.—Met diepe sielesmart het die Heer van ons weggeneem in die aand, kwart voor tien, op 23 Februarie, in die hospitaal te Middelburg, ons tergeliefde dogter en suster, MARIE DUVENAGE, in die jeugdige ouderdom van 17 jaar 4 maande, na 'n smartlike lyding van 8 dae. Voor die hoë God swyg ons stil, treurende ouers, grootouers, broers en susters. J. H. en C. M. Duvenage, Keerom, Middelburg.

DOODSBERIG: SPIES.—Onuitspreeklik bly vir ons 15 Februarie 1945, toe skielik en onverwags sonder laaste sien van ons deur die onverbiddelike dood weggeskeur is ons teergeliefde seuntjie en broertjie, JOSEPHUS JOHANNES SPIES, in die ouderdom van slegs 2 jaar 8 maande 4 dae. Hy het verdrink. Die kelk is bitter om te ledig, maar ons berus ons in die wil van die Here, Hy het gesê: „Laat die kindertjies na my kom", ens. Hy het gesterwe maar leef in ons harte voort. Sy bedroefde ouers, Harry en Hester, broertjie en sustertjie, Bennie en Martie, Bronkhorstspruit.

DOODSBERIG: LABUSCHAGNE.—O, hoe donker was 19 November 1937, toe van ons weggeskeur is ons seun en broer, JANNIE, maar hoe bitter nog 14 Januarie 1945 toe my eggenoot en ons vader, PHILIPPUS ANDREAS LABUSCHAGNE, moes na sy Vader verhuis in die ouderdom van 56 jaar 5 maande en 15 dae, na 'n egverbintenis van 36½ jaar en 'n siekbed van 1 maand en 14 dae, waarvan die laaste 10 dae in die Ottosdal hospitaal smartlik was. O Heer U wil geskied. Ons dank aan vriende en die hospitaalstaf vir die troue hulp en bystand. Die treurende eggenote A. C. Labuschagne, kinders en kleinkinders. Cyferfontein, Wolmaransstad.

IN MEMORIAM: HEWITT.—Onvergeetlik bly 19 Februarie 1940 vir ons, toe dit die wil van ons Vader was om ons liefste sustertjie SARAH van ons te neem. Rus sag liefling. Van Sam, Ellen, Joey en Corrie. (Mev. C. Badenhorst, Jorrisonstraat 36, Ermelo.)

IN MEMORIAM.—Twee jaar van verlange en eensaamheid is verby, en nooit kan ons die dag van 4de Maart 1943 vergeet, toe ons dierbare eggenoot en vader, THEUNIS FREDERIK JACOBUS, ons vooruitgegaan het na waar hy en ons andere dierbares vir ons wag. Rus in vrede Liefste. Namens die bedroefde eggenote en kinders, D. C. Dreyer, Lissabon, Posbus 70, Senekal, O.V.S.

IN MEMORIAM: POTGIETER.—Met treurende harte dink ons aan die môre van 12 Maart 1943, toe ons moes afskeid neem van my eggenoot en ons veder, IZAK JOHANNES. Ons sal swyg en sê O Heer, dit was U wil. Ons sien U handewerk maar u nie meer nie. Die treurende eggenote en kinders. M. Potgieter, Welverdiend.

IN MEMORIAM: JANSE VAN RENSBURG.—Net 'n kransie van soete herinnering op die graf van ons geliefde broeder wat ons op 17 Maart 1929 vooruitgegaan het. Verlangende suster mev. A. van Aswegen, Pk. Headlands, Suid-Rhodesië.

IN MEMORIAM: PRETORIUS-VAN ROOYEN-CUNIBERKE.—Met liefdevolle herinnering lê ons kransies op die grafte van ons dierbare eggenoot, MARTINUS WILLEM VILJOEN, wat van ons weggeneem is op 8 Februarie 1943, en ons moeder, GERTRUIDA CHRISTINA VAN ROOYEN (geb. Coetzee), wat van ons weggeneem is op 6 Julie 1943, en ons klein seuntjie, CARLO ALBERTUS CUNIBERKE, wat van ons weggeneem is op 18 Mei 1944. Hoe pynlik is die wond O Heer! ons sien hulle grafte maar hul nie meer. Die nog treurende eggenoot, broer en familie, Kerkstraat, Zeerust.

IN MEMORIAM: PRINSLOO.—Met verlange dink ek terug aan 27 Maart 1941 en 21 Februarie 1942, toe die dood hulle weggeneem het, my oom en tante, DANIÊL PRINSLOO en ALETTA PRINSLOO. Rus die rus wat jul begeer, Vry van pyne en verdriet, Ek wat weet hoe julle gely het, Gun dat jul die Rus geniet. Marie Burger, Sybrandskraal, Cullinan.

IN MEMORIAM: VAN RENSBURG.—Drie jaar van stille trane en diep verlange is verby. Nooit sal ons die dag van 9 Maart 1942 vergeet, toe van ons weggeneem is my dierbare eggenoot en vader, LEONARD GERHARDUS JANSE VAN RENSBURG. Hoe dikwels dek die lag 'n traan, opwellend uit die hart vol smart! Die verlangende eggenote en kinders, Bettie van Rensburg, Ermelo.

IN MEMORIAM: DE VILLIERS.—Met diep verlange dink ons terug aan die middag van 11 Maart 1941 toe ons dierbare klein INATJIE moes gaan. Liefling ons sal jou nooit vergeet. Dit is al vier jaar en daardie glimlaggie sal ons dit ooit kan vergeet? Rus skatjie daar in die hemel by die Engeltjies. Steeds verlangende Oupappie, Oumammie, Dadda, Manna, Boetie en klein Idatjie. Helvetia, Kroonstad.

IN MEMORIAM: VILJOEN.—In stilte dink ons weer aan 14 Februarie 1943, toe ons dierbare eggenoot en vader, WILLEM PETRUS, aan hartverlamming oorlede is te Pretoria. Skoon twee jaar gelede, kan ek nog nie besef dat hy nie weer sal terugkom nie. Ek bly hom steeds verwag. Die wond so diep, en so seer, wil maar nie genees nie. Maar ek sal my geloofsoog opslaan na omhoog en glo dat: U sal my voortlei deur U raad, O God my Toeverlaat! Treurende eggenote Ellie, kinds en kleinkinders. Possak Diamantdorings, Vryburg.

Vereeniging Meule en Kompanie Bpk.

Vervaardigers van beroemde
EPOL Gebalanseerde Rantsoene.

Volledige besonderhede en gratis boekie oor die voeding van PLAASDIERE op aanvraag van Departement van Dierevoeding.

Posbus 3006. Foon: 33-6273/4/5/6/7
Tel. "Vermilco". JOHANNESBURG.

— U KEN —

Deevee Koffie

PROBEER NOU

Deevee Tee

EN OORTUIG USELF!

Enige van die duisende getuigskrifte wat in die laaste twee maande ontvang is.

Mnr. S. Jooste, 7de Laan 13a, Melville Johannesburg, wat 17 maande lydend was aan Rumatiek, en wat nege spesialiteite van Johannesburg oor hom gehad het, getuig van volkome genesing, deur my Kruie behandeling. Die geval is absoluut 'n wonderwerk.

Mev. J. A. Naudé, Bus 135, Parys, getuig dat sy heeltemal herstel is van Ekseem wat sy vir twee jaar aan gely het.

Mnr. C. P. du Preez, Whitehallstraat 36, Hursthill, getuig van volmaakte genesing van Juksiekte, en ook sere en gate wat aan sy bene was

Mev. P. Strydom, Fort Beaufort. Brief gedateer 20ste Jan. 1944, is baie dankbaar dat sy genees is van 'n vroulike kwaal wat sy 14 jaar aan gely het.

Mev. A. Francis, Main Street, Port Alfred. skryf dat sy baie dankbaar is, vir my suikersiekte behandeling. Dit het haar baie goed gedoen, en sy voel nou baie sterk, en kan haar werk self doen, wat sy vir 'n geruime tyde nie kon doen nie. Sy beveel my behandeling ten hoogste aan vir Suikersiekte lyers.

So skryf *Mev. J. A. Naude* ook, van *Bus 135,* Parys.

Mev. C. C. Steyn, Howard-laan 33, Benoni, skryf brief gedateer 1 Junie 1944. Dat sy vir 16 jaar gely het aan haar maandstonde. Gewoonlik kom dit 10 dae voor die tyd, en hou dan vir 8 dae aaneen aan. Sy is daar heeltemal genees van, deur my Kruiebehandeling. Sien ook haar getuienis van Vallende Siekte.

PUISIES.

Mnr. J. R. Ryneveldt, Dorothystraat, Kroonstad, skryf dat sy Puisies heeltemal verdwyn het deur my Kruiebehandeling.

Mnr. T. J. Koekemoer, Highstraat 24, Florida, Johannesburg. Brief gedateer 4 Julie 1944. Skryf as volg: Dat hy heeltemal genees is van Katar in die longe en van 'n versweerde maag. Vleis kon hy glad nie eet nie, en wat hy ook al eet bring hy alles weer op. Na drie maande se behandeling van my Kruie het hy 30 pond in gewig opgekom en is volmaak gesond, en hy sê dat hy nou 'n hele skaap kan opeet.

Mev. M. J. v. d. Merwe, 4de Laan 41, Geduld, skryf brief gedateer 6de Julie 1944. Dat sy vier jaar gely het aan Galstene. Die X-strale wat geneem is 'n jaar terug wys 'n aantal stene so groot en groter as duifeiers, waarvan Dr. Taylor Smith getuie is. Na agt dae se behandeling van my is sy ontslae van al daardie vreeslike galstene wat alles afgekom het in die vorm van jelly. Sy is volmaak genees. Die X-strale plate is in my besit.

Mnr. J. G. H. Cronje, Maraisstraat 15, Cyrildene, Johannesburg. Brief gedateer 10 Julie 1944. Skryf dat hy jare gely het aan die vergrote Blaasklier (Oumansklier) en dat al die dokters net wou opereer. Na twee maande van my Kruiebehandeling getuig hy is hy wonderlik herstel, en kan my behandeling met die grootste vrymoedigheid aanbeveel.

AFRIKA KRUIE INSTITUUT

Afrika-Huis 323 — (3e Vloer- — Posbus 4292

RISSIKSTRAAT 60, JOHANNESBURG.

MNR. W. A. DE VILLIERS,
Kruiedeskundige.

GENEES uself met Kruie. Die Natuur het Kruie voortgebring en ek glo dat alle kwale deur Kruie genees kan word. Ly u aan enige kwaal' Welnu dan het u 'n kans om deur my beroemde Kruie genees te word. Ek het genesende Kruie vir elke kwaal en behandel al die kwale hieronder vermeld met sukses. Duisende het ek reeds genees. Kruie was die medisyne wat die Voortrekkers gebruik en genees het. Skryf alle besonderhede van die kwaal aan my. Al die kwale hieronder vermeld kan deur Kruie genees word.

- **Lewerkwaal**
- **Oortollige Gal**
- **Suur en Sooibrand**
- **Aambeie**
- **Roos**
- **Benoude Bors**
- **ASMA**
- **Beroerte**
- **Bright-siekte**
- **Duisling**
- **Dispepsie**
- **Maagkwaal**
- **Eksema**
- **Geelsug**
- **Hartkwaal**
- **Hitte-uitslag**
- **Jeuksiekte**
- **Jig**
- **Lintwurms**
- **Verstopte Are**
- **Spat-are**
- **Hooikoors**
- **Skilvers**
- **Hardlywigheid**
- **Maandstonde**
- **Nier- en Blaaskwale**
- **Oumansklier**
- **Pootjie**
- **Puisies**
- **Rumatiek**
- **Senuwees**
- **Sinkens**
- **Steenpuisies**
- **Stene in die Blaas**
- **Graweel**
- **Swakte**
- **Vallende Siekte**
- **Suikersiekte**
- **Blindedermontsteking**
- **Kataar**
- **Hoë Bloeddruk**
- **Keelklierontsteking**
- **Vergaste Maag**
- **Witvloed**
- **Water**

●

Blinderdermontsteking: As verwaarlosing nog nie 'n operasie nodig gemaak het nie, dan sy MY Kruiebehandeling nog gewis alle pyn en ontsteking verwyder.
Rumatiek: Baie dankbare lyers aan Rumatiek getuig van permanente genesing van die pynvolle siekte. Ek genees die kwaal by die wortels.

Roos: Lyers aan Roos, ek kan u die versekering gee dat baie lyers aan Roos deur kruiebehandeling volkome genees is.
Versweerde Maag: Ek spesialiseer in die behandeling van hierdie pynvolle siekte, verligting sal volg vanaf die begin van die gbruik van my kruiebehandeling. Pyn, gas en brand sal verdwyn soos die môredou.

Vroulike Kwale: Moenie ly nie, ek het kruie wat'n kan help en 'n operasie bespaar.

Is u te vet: My behandeling sal nie jou hart aantas nie en u sisteem verswak nie, en ek sal u gewig afbring na u verlangste.
Voel u oud en lusteloos: Probeer my kruiebehandeling vir nuwe lewenslus, dit sal u versterk en weer lus gee om te lewe.
Vlekke en Puisies: Puisies en huidkwale kan genees word deur my kruiebehandeling. Kruie was die metode waarmee die Voortrekkers genees het.

●

EK IS NIE 'N MEDIESE DOKTER NIE

ROOM

BOERE! —— BOERE!

Stuur julle room na die

OU TRANSVAAL KOELKAMERS

wat al 34 jaar staande is en weës verseker van eerlike en opregte behandeling.

TRANSVAAL KOELKAMERS,

JACOB MARESTR. 9, PRETORIA. Bus 448.

BEGRAFNISVERSEKERING

'n Klein Maandelikse Premie dek die hele familie.

Die Lykbesorger in u Dorp is ons Agent.

DIE SUID-AFRIKAANSE FEDERASIE VAN BEGRAFNISVERSEKERINGS-VERENIGINGS, BEPERK

82 BECKETTSGEBOU,

Presidentstraat 67, h/v Harrisonstraat,

JOHANNESBURG.

ROOS?

„MERVANDER-ROOS-SALF"

'n Uitstekende middel vir alle Huidkwale en Roos. — Posvry —**3/6** en **6/6.**

SENUWEES?

„SENUMERWE" (Mervander-Merk)

'n Beroemde Middel vir Senuwees, Slaaploosheid en Bloedarmoede. — Posvry **5/6** en **10/6.**

●

Altwee gemaak volgens die resep van wyle Dr. J. W. van der Merwe van Krugersdorp.

●

Vergeet ook nie die volgende middels:

Baba-suur-poeier .... **1/6 en 2/6;**
Hoofpyn-poeiers .... **1/6 en 2/6;**
Rumatimerwe (vir Rumatiek) ...... **8/6 en 15/6;**
Maagmiddels, ens.

●

Daar is 'n Mervander-middel vir al u kwale.

●

Skryf dadelik aan ons!

E. J. ADCOCK, BPK., Aptekers

Posbus 193. KRUGERSDORP.

HOTEL EDWARD

■

Pretoria se moderns̈te hotel

■

PAUL KRUGERSTRAAT — PRETORIA.

Telefoon 2-3275.

'n gulde gedagte

is van Schaik se nuwe Verjaarsdagboekie

GULDE GEDAGTES

met aanhalings uit die Skrif en van bekende skrywers, saamgestel deur mev. A. E. Carinus. Verkrygbaar in 5 verskillende bandjies: in Linne en in Blou of Groen Kunsleer.

Prys 6/-, posvry 6/3.

Bestel hierdie en al u ander boeke by

DIE VAN SCHAIK - BOEKHANDEL

Libri gebou —— PRETORIA —— Posbus 726.

Foon 2-2789. Capital Park, PRETORIA.

BESOEK DIE

ORION TEATER

PUIK PRENTE ALTYD TE SIEN

Elke aand om 8.15 nm.

Middag-vertonings 3 nm. Maandae, Woensdae en Saterdae.

Die FAMILIE WINKEL

●

Bring ons 'n besoek en u sal verbaas wees oor die wonderlike waardes in alle Afdelings vir

— DAMES — HERE — KINDERS —

Foon: 2-7112, **KESSELS** **Posbus: 641.**

h/v. Schubart- en Kerkstraat,

PRETORIA.

Gedruk deur die Minerva Drukpers, Bpk., Pretoriusstraat 363, Pretoria, en uitgegee deur die eienaars: Ned. Herv. Kerk van Afrika, Posbus 19, Dullstroom.